ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 74ον ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 1938. Ἀριθ. 10

ΑΞΙΩΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

«Μόνον ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε». (Φιλιπ. α'. 27)

Λέγεται ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἠναγκάσθη ποτὲ σφοδρῶς νὰ ἐπιπλήξῃ στρατιώτην τινὰ παρεκτραπέντα· ἐν ᾧ δὲ ἤλεγχεν αὐτὸν καὶ ἐπέπληττεν, αἴφνης ἠρώτησε πῶς ὀνομάζεται, ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη, Ἀλέξανδρος. Τότε ἐξήφθη ἡ ὀργὴ τοῦ βασιλέως ἔτι μᾶλλον καὶ ἐπέπληξεν αὐτὸν ἔτι σφοδρώτερον, προσθεὶς ὅτι ἢ ἔπρεπε νὰ διορθωθῇ, ἢ νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὄνομα. Ἡ διαγωγὴ ἐκείνου ἐμόλυνε τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Πρὸς πόσους ἆρά γε ἐκ τῶν καλουμένων Χριστιανῶν ὁ Χριστὸς δὲν θὰ ἔκαμνε τὴν αὐτὴν παρατήρησιν: Ἢ διόρθωσον τὸν βίον σου ἢ παῦσε νὰ λέγησαι Χριστιανός. Ποσάκις ὁ Χριστιανός, ἀντὶ νὰ περιποιῇ τιμήν, τοὐναντίον καταισχύνει τὸ ἱερὸν ὄνομα τὸ ὁποῖον φέρει δι' ἀσυνεποῦς, ἀπροσέκτου ἢ ἐπιπολαίου διαγωγῆς. Πόσοι δὲ εἶναι οἱ φέροντες ὅλως ψευδῶς καὶ ἀδίκως τὸ τίμιον τοῦτο ὄνομα!

Ἕκαστος ὀφείλει νὰ κάμῃ βεβαίαν τὴν κλῆσιν αὐτοῦ καὶ ἐκλογὴν (Πέτρ. Β'. α'. 10), ἤτοι, νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὄντως ἐγένετο ἐν αὐτῷ τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ καλεῖται ἐπιστροφὴ καὶ ἀναγέννησις, ἀναζητῶν ἐν ἑαυτῷ τὸν καρπὸν τοῦ Πνεύματος (Γαλ. ε'. 22), καὶ ἐπιμελούμενος νὰ προβαίνῃ διὰ τῆς πίστεως εἰς τὴν Χριστιανικὴν ζωήν, αὐξανόμενος εἰς τὴν χάριν καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Πετρ. Β'. γ'. 18)· οὕτω δὲ νὰ ἀνταποκρίνηται πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς τὸ Χριστιανικὸν ὄνομα συνεπάγεται.

Ὁ Ἀπόστολος, γράφων πρὸς τοὺς ἐν Φιλίπποις Χριστιανούς, ζητεῖ νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὴν μεγίστην σπουδαιότητα τῆς προσοχῆς εἰς τὴν καθημερινὴν αὐτῶν ζωὴν ὅπως αὕτη ᾖ συνεπὴς πρὸς τὴν Χριστιανικὴν ὁμολογίαν, γράφων τό, «***Μόνον*** πολιτεύεσθε ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου», ὡς εἰ πάντα τὰ λοιπὰ ἦσαν δευτερεύοντα. Ἂς πειραθῶμεν νὰ κατανοήσωμεν λεπτομερέστερον τί περιλαμβάνει ἡ προτροπὴ αὕτη τοῦ νὰ πολιτευώμεθα, νὰ φερώμεθα, νὰ διάγωμεν ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου.

Α'. ***Ἀξίως τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ φωτὸς αὐτοῦ.*** Ἐὰν ὁ κόσμος πλανᾶται καὶ τρέχῃ κατόπιν σκιῶν, δύναταί πως νὰ δικαιολογηθῇ, διότι δὲν βλέπει ἄλλο τι· τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἐφώτισε δι' αὐτὸν τὰ πράγματα, ὥστε νὰ διακρίνῃ καὶ ἐγκολπωθῇ τὴν πραγματικότητα· ἀλλ' ὁ Χριστιανός, ὅστις εἶδεν ὅτι ἡ ὁδὸς τῆς ἁμαρτίας φέρει εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ ὡδηγήθη διὰ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν, καὶ βλέπει σαφῶς ὅτι ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται, καὶ ὅτι τὸ ἔχον πραγματικὴν ἀξίαν εἶναι ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ συμφιλίωσις καὶ ἡ ὑπακοὴ καὶ συμμόρφωσις πρὸς τὸ θέλημα Αὐτοῦ,

πῶς νὰ λησμονῇ αἴφνης πάντα ταῦτα καὶ νὰ στρέφῃ τὰ βλέμματα αὐτοῦ πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐγκατέλιπεν, ὡς ἀφρόνως ἔπραξεν ἡ γυνὴ τοῦ Λώτ; καὶ ποῦ εἶναι τότε ἡ διαφορὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ μὴ φωτισθέντος κόσμου;

Μικρόν τι κοράσιον εἶχε λάβει ὡς δῶρον ὡραίαν πλαγγόνα (κούκλαν)· τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ἥτις ἦτο Κυριακή, ἀπῄτει παρὰ τῆς τροφοῦ του νὰ ράψῃ ἔνδυμα δι' αὐτήν. Ἡ τροφὸς ἠρνεῖτο, διότι ἦτο Κυριακή, καὶ εἶπεν ὅτι θὰ τὴν ἔβλεπεν ὁ Χριστὸς νὰ ράπτῃ καὶ θὰ δυσηρεστεῖτο. «Ἐγὼ νὰ σοῦ 'πῶ τί νὰ κάμῃς», εἶπε τὸ κοράσιον· «νὰ κλείσῃς τὰ παραθυρόφυλλα καὶ τότε ὁ Χριστὸς δὲν θὰ σὲ ἴδῃ». Καὶ ὑπάρχουσι Χριστιανοί, οἵτινες, ἑλκυόμενοι νὰ ἀποκτήσωσιν ἢ πράξωσί τι μὴ συμβιβαζόμενον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Κυρίου, κλείουσι τὰ παραθυρόφυλλα τῆς ψυχῆς των πρὸς τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ, νομίζοντες μωρῶς, ὡς τὸ μωρὸν ἐκεῖνο κοράσιον, ὅτι εἶναι ἀσφαλεῖς· ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ Ἐκείνου εἶναι «ὡς φλὸξ πυρός». (Ἀποκ. α'. 14, β'. 18) καὶ κατὰ βάθος παρακολουθεῖ.

Πλοῖον ναυαγεῖ ἐπὶ βραχώδους ἀκτῆς μακρὰν παντὸς φάρου ὅστις νὰ ἐδείκνυε τὸν κίνδυνον. Ὁ πλοίαρχος εἶναι βεβαίως ὑπεύθυνος καὶ ὤφειλε νὰ εἶχε συμβουλευθῇ τὸν χάρτην καὶ νὰ ἐγίνωσκε τὴν ἐπικίνδυνον ἀκτήν· ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ γεγονὸς ἀναγράφεται ὡς δυστύχημα. Ἀλλ' ἐὰν τὸ πλοῖον ναυαγήσῃ κατ' αὐτοῦ τοῦ φάρου, δὲν θὰ κινήσῃ τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν τὸ γεγονός, καὶ δὲν θὰ συρθῇ δικαίως ὁ πλοίαρχος εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον; Οὕτως εἰς τὸν Χριστιανὸν ὁ τηλαυγὴς τοῦ Εὐαγγελίου φάρος ἐπαυξάνει τὴν εὐθύνην καὶ ἀφίνει αὐτὸν παντάπασιν ἀδικαιολόγητον.

Τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου ἀπήλλαξε τὸν Χριστιανὸν ἀπὸ τῶν ποικίλων ἀνθρωπίνων διδασκαλιῶν καὶ πλανῶν· πρέπει λοιπὸν νὰ φέρηται καὶ νὰ ζῇ ἀξίως τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας, διακρατῶν τὴν ἁπλότητα τοῦ Εὐαγγελίου, συμπαθῶν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους καὶ μετὰ πραότητος καὶ ὑπομονῆς ζητῶν νὰ διαφωτίσῃ καὶ ὁδηγήσῃ αὐτούς.

Β'. ***Ἀξίως τῆς καθαρότητος καὶ ἁγιότητος τοῦ Εὐαγγελίου*** Φαντάσθητι ἄνθρωπον τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων ὑπηρετοῦντα εἰς τὴν ἐν αὐταῖς τάξιν ἢ εἰς τὴν ἀναγγελίαν τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν· ἁρμόζει ὁ τοιοῦτος νὰ παρουσιάζηται ἀκτένιστος καὶ ἀπεριποίητος; εἶναι δυνατὸν νὰ φορῇ ἐνδύματα ἐσχισμένα, ἢ νὰ ᾖ ρυπαρὸς ἢ ἀνυπόδητός τις; Οὐδ' ἐπὶ μίαν ὥραν ὁ τοιοῦτος δὲν εἶναι ἀνεκτός. Πῶς λοιπὸν ὁ προσεγγίζων τὸν ἄμωμον καὶ τρισάγιον Θεὸν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἁγίας Αὐτοῦ βουλὰς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς ἑαυτὸν οἱανδήποτε ἀκαθαρσίαν; Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ τοιοῦτος νὰ προσηλώσῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς παράνομον κέρδος, ἢ νὰ μολύνῃ τὰ χείλη αὐτοῦ μὲ ψεῦδος, ἢ νὰ μιάνῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸ ξένον πρᾶγμα, ἢ νὰ φέρηται ἐπιπολαίως καὶ ἐλαφρῶς, ἢ νὰ ᾖ ἀπρόσεκτος εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ζωῆς αὐτοῦ; Καὶ ὅμως ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν οἱ τοιοῦτοι, ἀμφίβολοι πάντως καὶ μᾶλλον κίβδηλοι, οἵτινες ἐστάθησαν ἡ μεγίστη πληγὴ εἰς τὰς ἀληθῶς Χριστιανικὰς ἐκκλησίας, προξενήσαντες πάντοτε τὴν μεγίστην ζημίαν εἰς τὸν Χριστιανισμόν, γενόμενοι σκάνδαλον εἰς τοὺς ἔσω καὶ πρόσκομμα εἰς τοὺς ἔξω. Διὰ τοῦτο ὁ Λόγος τοῦ

Θεοῦ ποιεῖ ἡμᾶς προσεκτικοὺς εἰς τὸ νὰ πολιτευώμεθα ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου, ἀξίως τῆς καθαρότητος, ἁγιότητος καὶ ἁγνότητος, τὴν ὁποίαν ἀποκαλύπτει καὶ ἐπιβάλλει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ τὴν ὁποίαν ποιεῖ ἐφικτὴν καὶ δυνατήν, ἐπειδὴ δεικνύει τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν Χριστὸν χορηγοῦντα προθύμως τὴν πρὸς τοῦτο χάριν εἰς πάντα τὸν μετὰ γνησίου πόθου καὶ εἰλικρινοῦς πίστεως ζητοῦντα.

Ἡ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀληθῆ Αὐτοῦ λαὸν εἶναι «Ἅγιοι γένεσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι ἅγιος» (Λευϊτ. ιθ'. 2, Πέτρ. Α'. α'. 16). Πῶς ἄλλως νὰ διατηρηθῇ ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου σχέσις καὶ συγκοινωνία; Πᾶσα γνωστὴ ἁμαρτία, ἣν ὁ Χριστιανὸς ἐπιτρέπει εἰς ἑαυτὸν καὶ παραβλέπει μὲ οἱανδήποτε πρόφασιν καὶ δὲν προσφεύγει εἰς τὸν Σωτῆρα, ὅπως ἀπελευθερωθῇ καὶ ἀποβῇ νικητής, ἐγείρεται ὡς φραγμὸς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Θεοῦ (Ἡσ. νθ'. 2)· ἡ συνείδησις δικαίως τότε ἀνησυχεῖ, ἡ διάνοια σκοτίζεται, ἡ καρδία ψυχραίνεται, ὁ ζῆλος ἐκπίπτει, ἡ ζωὴ μαραίνεται καὶ ὁ Χριστιανὸς παρουσιαζεται εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου ὡς ξένος πρὸς τὴν ἁγίαν ἐκείνην ζωήν, ἣν περιγράφει καὶ ἐπιβάλλει τὸ Εὐαγγέλιον.

Γ'. ***Ἀξίως τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν πρὸς Αὐτὸν σχέσεων.*** Πέριξ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συγκεντροῦται ὅ,τι μέγα, ἁγνόν, ἀληθές, ὑψηλὸν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὠφέλιμον καὶ σωτήριον· διότι ὡς ἀποκαλύπτει ἡμῖν διὰ τοῦ Ἀποστόλου, τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα (Φιλιπ. β'. 9)· καὶ πᾶς ὅστις φέρει τὸ ὄνομα τοῦτο, καλούμενος Χριστιανός, ἔχει ἀνυπολόγιστον εὐθύνην, ἐὰν ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ ζωὴ προσάπτουσιν ὄνειδος καὶ μῶμον εἰς αὐτό. Πολλάκις συνέβη πατὴρ δημοσίᾳ νὰ ἀποκηρύξῃ τὸ ἴδιον τέκνον διότι ἔπραξέ τι, τὸ ὁποῖον ἐξηυτέλισε καὶ ἐμόλυνε τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα· καὶ ἂν τις καταδικασθῇ ἐπὶ μεγάλῳ τινι ἐγκλήματι, εὐθὺς σπεύδει ὁ τυγχάνων νὰ ἔχῃ τὸ αὐτὸ ἐπώνυμον νὰ δηλώσῃ διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι οὐδεμία συγγένεια συνδέει αὐτὸν πρὸς τὸν ἐγκληματίαν. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν ὅτι τὸ ὄνομα ἀτιμάζεται καὶ μολύνεται διὰ τῶν κακῶν πράξεων τοῦ φέροντος αὐτό. Ἐξ ἐναντίας ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ φιλοτιμῆται ὅπως ἡ ὅλη αὐτοῦ ζωή, ἥ τε ἐν τῷ φανερῷ καὶ ἡ ἐν τῷ κρυπτῷ, διεξάγηται ὡς ἐμπρέπει εἰς τὸν φέροντα τοσοῦτον ἁγνὸν καὶ ἅγιον καὶ τίμιον ὄνομα.

Ἐν ταῖς Γραφαῖς ἡ σχέσις τοῦ σεσωσμένου ἀνθρώπου πρὸς τὸν Σωτῆρα παραβάλλεται πρὸς τὴν σχέσιν μέλους τινὸς τοῦ σώματος πρὸς τὴν κεφαλήν διότι τὸ σύνολον τῶν σεσωσμένων καλεῖται σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἕκαστος αὐτῶν μέλος κατὰ μέρος (Ρωμ. ιβ'. 4,5), ὁ δὲ Χριστὸς καλεῖται Κεφαλὴ τοῦ μυστικοῦ τούτου σώματος (Ἐφεσ. α'. 22, 23). Τόσον στενῶς συνδέεται ὁ σεσωσμένος ἄνθρωπος μετὰ τοῦ σώσαντος αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς τῆς στιγμῆς τῆς σωτηρίας· οὕτω δὲ πάντα τὰ μέλη τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι πλέον μέλη τοῦ Χριστοῦ. Πόσον λοιπὸν προσεκτικὴ καὶ ἀξιοπρεπὴς καὶ ἁγνὴ ὀφείλει νὰ ᾖ ἡ χρῆσις τῶν μελῶν τοῦ Χριστιανοῦ. Ἐὰν ἀνήκῃς ὄντως εἰς τὸν Χριστόν, τί ἐπιτρέπεις εἰς τὰ χείλη σου νὰ ἐκστομίζωσιν; εἰς τί ἀφίνεις τὴν φαντασίαν νὰ περιπλανᾶται; εἰς τί ἡ διανοιά σου ἀσχολεῖται; ποίου εἴδους αἰσθήματα πλημμυροῦσι τὴν καρδίαν σου; εἰς τί ἐκτεί-

νεις τὰς χεῖράς σου; ποῦ ἄγεις τοὺς πόδας σου; Πρόσεξον, διότι τὰ μέλη σου εἶναι μέλη τοῦ Χριστοῦ (Κορ. Α΄. ς΄. 15).

Δ΄. ***Ἀξίως τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.*** Εἶναι διά τινας ἀκατονόητον μυστήριον ὅτι ὁ Θεὸς ὁ Πανάγαθος θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τιμωρήσῃ καὶ δὲν θὰ συγχωρήσῃ μᾶλλον τοὺς ἀσεβεῖς. Λησμονοῦσιν ὅτι ὁ Θεὸς ὁ πανάγαθος εἶναι συγχρόνως καὶ ὁ Θεὸς ὁ δίκαιος καὶ ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθής. Ἄλλο εἶναι τὸ ἀκατανόητον μυστήριον· εἶναι ὅτι ὁ Θεὸς ***ἠγάπησε*** τὸν κόσμον τὸν πεπτωκότα καὶ ἁμαρτωλόν, καὶ ἐσχεδίασε καὶ ἐξετέλεσε σωτηρίαν διὰ τῆς θυσίας τοῦ Μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ. Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶμεν τὸν ἔχοντα προσόντα εἴτε πραγματικὰ εἴτε καὶ φανταστικά, πρὸς δὲ τὸν στερούμενον προσόντα εἴμεθα ἀδιάφοροι· ἀλλ' οὐδεὶς ἐθεώρησέ ποτε δυνατὸν νὰ ἀγαπήσῃ τὸν πλήρη ἐλαττωμάτων, καὶ εἶναι φύσει ὅλως ἀδύνατον νὰ ἀγαπήσῃ τις τὸν προσωπικόν του ἐχθρόν. Ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ ἡ ἀγάπη ὑπερεξηκόντισε πᾶν εἶδος ἀγάπης γνωστῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διότι ἐν ᾧ ἡμεῖς ἤμεθα ἀποστάται καὶ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἵνα ἐν τῇ ἀνθρωπότητι Αὐτοῦ ἀποθάνῃ ὑπὲρ ἡμῶν (Ρωμ. ε΄. 8, Ἰω. Α΄. δ΄. 10). Ἀπέναντι λοιπὸν τοιαύτης ἀγάπης πῶς πρέπει ἡμεῖς νὰ φερώμεθα; Μετὰ πάσης περισκέψεως ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν, ὅπως μὴ λυπήσωμεν τὸν τόσον ἀγαπήσαντα ἡμᾶς.

Εἶναι δὲ ἐπ' ἴσης θαυμαστὸν ὅτι ὁ Θεὸς παρέχει εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ Λόγῳ αὐτοῦ πολλὰς καὶ πολυτιμωτάτου περιεχομένου ὑποσχέσεις. Ὁπόταν τις ὑπόσχηταί τι, διὰ τῆς ὑποσχέσεως δεσμεύει ἑαυτόν. Οὕτως ὁ Θεὸς συγκατέβη πρὸς ἡμᾶς, ὥστε νὰ δεσμεύῃ Ἑαυτὸν δι' ὑποσχέσεων καὶ παρέχει εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλώμεθα τὰς ὑποσχέσεις ταύτας καὶ διὰ τῆς πίστεως νὰ τὰς οἰκειοποιώμεθα. Δὲν ὑπολείπεται λοιπὸν πρόφασις εἰς ἡμᾶς οἱαδήποτε, ἥτις νὰ δικαιολογῇ τὴν ἔλλειψιν συμμορφώσεως πρὸς τὸ θέλημα Αὐτοῦ. Ἡ ζωὴ ἡμῶν πρέπει νὰ ᾖ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ καὶ τὰς ἀπεριορίστους ὑποσχέσεις Αὐτοῦ περὶ βοηθείας ἡμῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀνάγκης (Ἑβρ. δ΄. 16)· διότι ἡ θεία δύναμις Αὐτοῦ ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς πάντα τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα καταστῶμεν κοινωνοὶ θείας φύσεως, ἀποφεύγοντες τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσαν διὰ τῆς ἐπιθυμίας διαφθορὰν (Πέτρ. Β΄. α΄. 3, 4). Ἀφ' οὗ λοιπὸν τοιαῦτα μέσα ἔχουσιν ἐξασφαλισθῇ ὑπὸ τῆς Θείας ἀγάπης καὶ διὰ τῶν ὑποσχέσεων Αὐτοῦ βεβαιοῦνται εἰς ἡμᾶς, ὁποία πρέπει νὰ ᾖ ἡ ζωὴ ἡμῶν, ἐὰν ἔχωμεν ὄντως δεχθῇ τὴν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν;

Ε΄. ***Ἀξίως τῆς μελλούσης κληρονομίας.*** Τὸ Εὐαγγέλιον ἀποκαλύπτει ἡμῖν ὅτι ἀπόκειται διὰ τοὺς εἰς Χριστὸν εἰλικρινῶς πιστεύσαντας καὶ δι' Αὐτοῦ σεσωσμένους κληρονομία ἐν οὐρανοῖς ἄφθαρτος καὶ ἀμίαντος καὶ ἀμάραντος (Πέτρ. Α΄. α΄. 3, 4). Οὐδεὶς πιστεύσας εἰς Χριστὸν ἐπίστευσε ματαίως. Οὐδεὶς βασισθεὶς εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ ἐβασίσθη εἰς αὐτὰς ματαίως. Ἐνδέχεται ἡ ἐπίγειος αὐτοῦ ζωὴ νὰ ὑπῆρξε πλήρης δυσκολιῶν καὶ ἀντιξόων περιστάσεων· ἀλλ' αὕτη εἶναι πρόσκαιρος καὶ ὡς μία μικρὰ στιγμὴ χρόνου ἀπέναντι τῆς ἀτελευτήτου αἰωνιότητος· ἀλλ' ἐκεῖ φυλάττεται δι' αὐτὸν κληρονομία—ὅσα ὀφθαλμὸς

δὲν εἶδε καὶ οὖς ἀνθρώπου δὲν ἤκουσεν, οὐδὲ ἡ ποιητικωτάτη φαντασία συνέλαβέ ποτε (Κορινθ. Α΄. β΄. 9). Συμβαίνει δὲ πάντοτε ὁ κληρονόμος μεγάλης περιουσίας νὰ ἀποκτᾷ ἐκ τῶν προτέρων ἦθος καὶ τρόπους ἀξιοπρεπείας τινος· καὶ ὁ μικρὸς βασιλόπαις, μάλιστα ἐὰν τυγχάνῃ διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔχει συναίσθησιν τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς μελλούσης ὑψώσεως. Εἶναι πάντῃ ἀφύσικον καὶ ταπεινωτικὸν εἰς τὸν τοιοῦτον νὰ φέρηται ὡς οἱ χυδαῖοι τῶν ἀνθρώπων ἢ νὰ συχνάζῃ εἰς τόπους ἔνθα καταργεῖται πᾶσα αἰδὼ καὶ πᾶσα ἀξιοπρέπεια. Τὸ αὐτὸ δὲν εἶναι ἑπόμενον νὰ συμβῇ καὶ εἰς τὸν Χριστιανὸν ὡς κληρονόμον τῆς ἀπεριγράπτως μεγάλης καὶ ἀνεκτιμήτου κατὰ τὴν ἀξίαν οὐρανίου κληρονομίας;

Ὁ Ἀπόστολος, ζητῶν νὰ ἀφυπνίσῃ τοὺς ἐν Κορίνθῳ Χριστιανούς, οἵτινες λησμονήσαντες τίνες εἶναι καὶ ποῖον ἔνδοξον μέλλον ἀναμένει αὐτούς, ἤρχισαν νὰ ἐρίζωσι πρὸς ἀλλήλους, καί τινες καὶ εἰς τὰ δικαστήρια προσέτρεξαν, ἵνα διαλύσωσι τὰς πρὸς τοὺς ἀδελφούς των διαφοράς, ἐγείρει τὴν ἄκραν τοῦ καλύπτοντος τὸ οὐράνιον μέλλον πέπλου καὶ λέγει; «Δὲν ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἅγιοι θέλουσι κρίνῃ τὸν κόσμον;... Δὲν ἐξεύρετε ὅτι ἀγγέλους θέλομεν κρίνῃ;» (Κορ. Α΄. ς΄. 2, 3). Τί περιέχουσιν οἱ λόγοι οὗτοι δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναζητήσωμεν· ἀλλ' εἶναι φανερὸν ὅτι δηλοῦσιν ἐξύψωσιν τοῦ σεσωσμένου Χριστιανοῦ ὑπερβαίνουσαν πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐλπίδα. Πόση λοιπὸν μετριοπάθεια πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς σχέσεις τοῦ Χριστιανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, πόση ὑπομονή, πόση ἀνεκτικότης, πόση ὑπὲρ τῶν ἄλλων αὐτοθυσία καὶ πόση ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον καὶ ἔνθερμος προσπάθεια πρὸς φωτισμὸν καὶ σωτηρίαν ἄλλων;

ς΄. ***Ἀξίως τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου.*** Ζωὴ ἐν μέσῳ κόσμου πονηροῦ καὶ διεφθαρμένου, διεξαγομένη ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου, προϋποθέτει δύναμιν ἠθικήν, ἥτις δὲν εὑρίσκεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ εἶναι κοινὴ καὶ τετριμμένη ἡ ὁμολογία πάντων ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ζήσῃ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀληθῶς· οὐδεὶς δύναται. Μόνον ὁ Θεὸς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δύναται· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἰδιάζον κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπερ παραδόξως παρατρέχεται καὶ κοινῶς ἀγνοεῖται. Ὁ Θεὸς δὲν καλεῖ ἡμᾶς νὰ σώσωμεν ἑαυτούς, ἀλλὰ νὰ προσφύγωμεν εἰς Αὐτὸν καὶ ἐπιτρέψωμεν εἰς αὐτὸν νὰ μᾶς σώσῃ. Ὁ Θεὸς δὲν καλεῖ ἡμᾶς νὰ ζήσωμεν τὴν ἁγίαν ζωήν, ἣν παρ' ἡμῶν ἀπαιτεῖ· ἀλλὰ μᾶς δεικνύει τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐνανθρωπήσαντα λόγον Αὐτοῦ, καὶ μᾶς βεβαιοῖ ὅτι ἐὰν Αὐτὸν ἐγκολπωθῶμεν καὶ εἰς Αὐτὸν παραχωρήσωμεν ἑαυτούς, τὴν ζωὴν ἡμῶν, τὰ μέλη ἡμῶν, τὰς δυνάμεις καὶ ἀδυναμίας ἡμῶν, τὰς περιστάσεις καὶ τοὺς πειρασμοὺς ἡμῶν, καὶ ἐπιτρέψωμεν Αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν ἡμῶν καὶ διοίκησιν, τότε ὅλη ἡ θεία Αὐτοῦ δύναμις τίθεται εἰς ἐνέργειαν ἐν ἡμῖν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τὸ εἰς ἡμᾶς ἀδύνατον καθίσταται δυνατόν. «Αὕτη εἶναι (ἐκ Θεοῦ) ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ εἶναι ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ. Ὅστις ἔχει τὸν Υἱόν, ἔχει τὴν ζωήν· ὅστις δὲν ἔχει τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν δὲν ἔχει» (Ἰω. Α΄. ε΄. 11, 12).

Ἡ δύναμις λοιπόν, ἥτις παρήγαγε τὸν θαυμάσιον καὶ ἀπέραντον κόσμον ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι, ἡ δύναμις ἡ παραγαγοῦσα τὴν ἀναρίθμητον ποικιλίαν τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν, ἡ δύναμις ἡ δημιουργήσασα τὰς πολυ-

πληθεῖς πνευματικὰς ὑπάρξεις, ὧν νύξεις μόνον λαμβάνομεν ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄπειρος καὶ ἀσύλληπτος καὶ ἀκαταμάχητος αὕτη ***δύναμις*** τοῦ Θεοῦ ἀναλαμβάνει νὰ διεξαγάγῃ τὴν ἀκανθώδη καὶ πλήρη πειρασμῶν ζωήν σου ἐπὶ τῆς γῆς, ὦ Χριστιανέ. Ὁποία τις λοιπὸν πρέπει νὰ ᾖ ἡ ζωή σου! πόσον ἀξιοπρεπής, πόσον ἁγνή, πόσον γενναιόφρων, πόσον ἀνωτέρα τῶν μικρῶν καὶ εὐτελῶν ἀπαιτήσεων τοῦ συντόμου παρόντος! Ζῆθι ἀξίως τοιαύτης δυνάμεως τὴν νικηφόρον κατὰ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας ζωήν. Τὸ φυσικῶς ἀδύνατον κατέστη διὰ τῆς χάριτος δυνατόν.

«Μόνον πολιτεύεσθε ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ», προτρέπει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ Ἀποστόλου. Ἂς σημειωθῇ καλῶς ἡ μικρὰ αὕτη λέξις ***Μόνον***. Δὲν ἐτέθη ἄνευ λόγου. Πάντα ἐὰν λείπωσιν—ὑγεία, εὐεξία οἰκονομική, κοινὴ ὑπόληξις ἢ ἀναγνώρισις, παιδεία κοσμική, γνώσεις ποικίλαι καὶ ἀξιόλογοι, ἀνάπτυξις καλλιτεχνικὴ καὶ γενικῶς πᾶν ὅ,τι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τιμᾶται καὶ ἐπιζητεῖται καὶ εἶναι καθ' ἑαυτὸ καλὸν καὶ ἀξιότιμον—τοῦτο δὲ μόνον ἐὰν ὑπάρχῃ, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔζησε ματαίως ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἐξετέλεσε τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προορισμόν. Ἐὰν ὅμως τοῦτο δὲν ὑπάρχῃ, πάντα τὰ λοιπὰ εἶναι μάταια καὶ ἀνίκανα νὰ ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν· οὐ μόνον τὰ προμνημονευθέντα, ἅπερ δυνάμεθα συλλήβδην νὰ ὀνομάσωμεν ***κοσμικὰ ἀγαθά,*** ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν πνευματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ θεωρητικὴ γνῶσις τῶν ἀληθειῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς σωτηρίας καὶ τῶν ὑψηλῶν προσόντων τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ, ἐὰν μὴ καταλήξῃ εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογήν, ἧς συνέπεια καὶ καρπὸς νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου πολιτεία, οὐ μόνον εἶναι μάταια, ἀλλὰ καὶ ἐπαυξάνουσι τὴν εὐθύνην τοῦ ἀνθρώπου. Ὦμεν συνετοί, καὶ μὴ θελήσωμεν ἑαυτοὺς νὰ ἀπατήσωμεν· διότι ἡ ζημία θὰ εἶναι ἀνεπανόρθωτος καὶ τόσον τρομερά, ὅσον τὸ κέρδος τῆς συμμορφώσεως πρὸς τὴν Θείαν ἀπαίτησιν ἀνεκφράστως μέγα καὶ πλούσιον.

Χριστ. Μελέται, Β'. σελ. 0—108) ***Ξ. Π. Μόσχου.***

Η ΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

> «Τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων.»
>
> Α'. Κορινθ. α'. 25.

Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐλέχθησαν ἐν σχέσει μὲ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀπόστολος, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε διώκτης, τώρα δὲ ἀγωνιστὴς τοῦ Εὐαγγελίου, περιέρχεται τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, προσπαθῶν νὰ διαγράψῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀκροατῶν του τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐσταυρωμένον. Θέλει νὰ Τὸν ἀντικρύσουν ὅλοι, ὅταν ἀγωνιᾷ ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ ἐκεῖ νὰ λάβουν τὴν ἀπόφασίν των. «Ἡμεῖς κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον!» Παράδοξος ἀλλὰ τολμηρὸς καὶ ἀποφασισμένος, μὲ τὴν πεποίθησιν ἀνθρώπου, ὅστις ἐγνώρισεν ἐκ

πείρας ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διακηρύττει, λέγει πρὸς τοὺς ἀπορoῦντας διὰ τὸ παράδοξον κήρυγμά του: Ἐὰν σᾶς φαίνεται *ἧττα* ὁ Σταυρὸς τοῦ Ι. Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττω ὡς Σωτῆρα καὶ Κύριον, γνωρίσατε ὅτι ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν *νίκην* Του. Ἐὰν σᾶς φαίνεται τὸ πλέον ἀδύνατον σημεῖον τοῦ κηρύγματός μου, μάθετε ὅτι ἐκεῖ περιέχεται ὅλη ἡ δύναμις τοῦ Εὐαγγελίου. Μωρία ἐὰν σᾶς φαίνεται, μάθετε ὅτι περιέχει σοφίαν Θεοῦ. «Διότι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων».

Τὸ μωρὸν καὶ ἀδύνατον τοῦ Θεοῦ! Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἓν ἀδύνατον βρέφος ἔχει ἐγκαταλειφθῆ ἀπὸ ἀπελπισμένην μητέρα. Ἀδύνατον βρέφος ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Ναί! ἀλλ' εἶναι τὸ μωρὸν καὶ ἀδύνατον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἰδού, ἐκεῖνο τὸ ἀδύνατον βρέφος γίνεται ὁ ἰσχυρὸς ὁδηγὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ὁποῖος ἵσταται ἐνώπιον τοῦ κραταιοῦ Φαραώ, ἀπαιτῶν ἐλευθερίαν ὑπὲρ τοῦ καταδυναστευομένου λαοῦ του. Ἀδύνατος αὐτὸς κατὰ κόσμον, χωρὶς ὑλικὴν βοήθειαν καμμίαν, μὲ μόνην δύναμίν του τὸν Θεόν, μετὰ μακρὸν ἀγῶνα ὑπερισχύει καὶ ἐξάγει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ἀδύνατον μικρὸν παιδίον ὁ Σαμουὴλ ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Ναὸν μὲ τὸν γέροντα Ἠλεί. Ἀλλ' εἶναι τὸ ἀδύνατον τοῦ Θεοῦ! Καὶ ὁ Σαμουὴλ γίνεται ὁ δυνατὸς προφήτης καὶ πνευματικὸς ὁδηγὸς τοῦ Ἰσραήλ, μοναδικὴ φυσιογνωμία σοφίας καὶ ἱκανότητος.

Τσοπανόπουλο ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεσσαί. Ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ σκεφθῇ ὅτι θὰ ἐλάμβανε κάποτε τὸ βασιλικὸν σκῆπτρον;

Ἦτο ὅμως τὸ ἀδύνατον τοῦ Θεοῦ! Καὶ ἀπεδείχθη ὁ Δαβὶδ ὅτι ἦτο ἰσχυρότερος ὄχι μόνον τοῦ ἰσχυροῦ Γολιάθ, ὁ ὁποῖος ἐπροκάλει τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πανισχύρου Σαούλ.

Τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων! Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος ἀποδίδει τὴν ἔννοιαν αὐτὴν εἰς τὸν Σταυρόν. Παραδέχεται ὅτι ὁ Σταυρὸς ἀποτελεῖ τὸ ἀσθενὲς καὶ μωρὸν τοῦ Θεοῦ!

Ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη ἐν ἀδυναμίᾳ. Ὄχι μόνον ἔλαβε μορφὴν δούλου καὶ ἐδέχθη νὰ φορέσῃ σάρκα, ἀλλ' ἐγεννήθη εἰς οἰκογένειαν οὐχὶ δυνατὴν καί ἰσχυρὰν κατὰ κόσμον. Εὑρέθη—ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ—μέσα εἰς περιβάλλον πτωχείας· Ἐγένετο τέκτων, διὰ νὰ κερδήσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Ἔφθασε περίστασις· καθ' ἣν ἀνεφώνησεν: «Αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεὰς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας, ἀλλ' ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν». Δρὰξ ἀδυνάτων καὶ ἁπλοϊκῶν ἀνθρώπων ἦτο ὁ κύκλος τῶν ὀπαδῶν Του.

Καὶ ἐπὶ τέλους Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀδύνατος παρεδόθη χωρὶς ἀντίστασιν, ἐδικάσθη χωρίς ὑπεράσπισιν, κατεδικάσθη καὶ ἐσταυρώθη.

Ἂς ρίψωμεν ἓν βλέμμα εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον! Ὑπεράνω τῆς αἱματωμένης κεφαλῆς Του κρέμαται ἡ εἰρωνικὴ ἐπιγραφή: «Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων», τὴν ὁποίαν ὁ Πιλάτος ἔγραψε καὶ διέταξε νὰ ἀναρτηθῇ. Βασιλεύς, ἀλλ' ἔχει ἀντὶ θρόνου Σταυρὸν, ἀντὶ διαδήματος ἀκάνθας! Ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ τοὺς ἰδικούς Του μαθητάς, περιστοιχούμενος ἀπὸ βάρβαρον ὄχλον,

ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πάσχει ἐπὶ τοῦ ξύλου τὰ δεινότερα τῶν παθημάτων. «Ἐὰν ἦσαι σὺ ὁ Μεσσίας, κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ διὰ νὰ πιστεύσωμεν!» φωνάζει τὸ γύρωθεν τοῦ Σταυροῦ πλῆθος.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ὡς ἀρνίον, τὸ ὁποῖον φέρεται ἐπὶ σφαγὴν ἄφωνον, ὑπομένει τὸ μαρτύριον, τὸ ὁποῖον παρατείνεναι ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον ὥρας, ἕως οὗ ἀναφωνεῖ «Τετέλεσται!» καὶ παραδίδει τὸ πνεῦμα εἰς τὸν Πατέρα Του. Καθ᾽ ὅλα τὰ φαινόμενα, οἱ ἐχθροί Του ἐκέρδησαν καὶ τρίβουν ἀπὸ εὐχαρίστησιν τὰς χεῖρας. Ὁ ἐπικίνδυνος λαοπλάνος δὲν ὑπάρχει πλέον! Ἀλλ᾽ ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι ἡ μυστηριώδης δύναμις τοῦ Σταυροῦ. Ἡ ἐκτέλεσις οἱουδήποτε ἔργου ἑνὸς ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ζωήν του. Νὰ ζήσω διὰ νὰ πραγματοποιήσω τὰ ὄνειρά μου, νὰ ἐκτελέσω τὸ ἔργον μου, λέγει ὁ ἄνθρωπος. Ὁ θάνατος θέτει τέρμα εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν τὴν θύραν κρούσῃ ὁ θάνατος, τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου διακόπτεται. Ἀλλ᾽ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Χριστοῦ ὁ θάνατός Του συνεπλήρωσε τὸ ἔργον Του, μάλιστα ἦτο τὸ κύριον ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Καὶ τὸν ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν οἱ Ἀπόστολοι διακηρύττουν ὡς τὴν ἀπὸ Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν!

Ὁ Σταυρός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ φαινόμενον εἶναι ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἧττα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀποτελεῖ τὴν μαγνητικήν του δύναμιν.

Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ δεικνύεται ***πρῶτον*** εἰς τὸ ὅτι ἑλκύει ψυχάς. ***Δεύτερον***, εἰς τὸ ὅτι καθαρίζει τὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου. ***Τρίτον***, εἰς τὸ ὅτι συμφιλιόνει τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν. ***Τέταρτον***, εἰς τὸ ὅτι δίδει νίκην.

1. ***Ἑλκύει ψυχάς***. «Ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, θέλω ἑλκύσει πάντας πρὸς ἐμαυτόν!» Ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία ἐφανερώθη εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἑλκύσῃ ψυχάς. Ἦτο ἀγάπη ἥτις ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν μεγίστην ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ὁ ναυαγός, παλαίων μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, βλέπῃ νὰ ἀναφαίνηται μέσον τι σωτηρίας, σπεύδει πρὸς αὐτό· ἡ συναίσθησις τῆς ἀνάγκης τὸν ἑλκύει. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ φανερόνει ταυτοχρόνως τὴν ἀνάγκην, τὴν ὁποίαν ἔχομεν, καὶ τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάγκη αὕτη πληροῦται. Διατί νὰ πάθῃ ὁ Ἰησοῦς; Διότι μᾶς ἠγάπησε καὶ ἠθέλησε νὰ μᾶς σώσῃ. Ὁ θάνατός Του δὲν ἦτο ἁπλῶς ἀκαδημαϊκὴ ἐκδήλωσις τῆς ἀγάπης Του. Ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν πραγματικήν μας ἀνάγκην. Ὑποθέσατε ὅτι θερμαίνεσθε ἔμπροσθεν τῆς πυρᾶς μίαν χειμερινὴν ἡμέραν. Ἐνῷ ἀναπαύεσθε ἐκεῖ, αἴφνης κάποιος παρουσιάζεται καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ πρὸς μεγάλην σας ἀπορίαν. Ἐνῷ αἱ φλόγες κινδυνεύουν νὰ τὸν καύσουν, ἐρωτᾶτε διατί ἐρρίφθη εἰς τὸ πῦρ καὶ λαμβάνετε τὴν ἀπάντησιν: «Τὸ ἔκαμα διότι σᾶς ἀγαπῶ!» Ὁσονδήποτε εἰλικρινὴς καὶ ἂν ἦναι αὐτός, βλέπετε ὅτι ἡ θυσία του ἦτο ἄσκοπος—δὲν εἶχε καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν ἀνάγκην σας. Ὑποθέσατε ὅμως ὅτι εὑρίσκεσθε μέσα στὴν φωτιὰ μὲ κίνδυνον νὰ κατακαῆτε. Ἐνῷ αἱ ἐλπίδες σας τοῦ νὰ διαφύγητε ὀλιγοστεύουν, κάποιος ἐμφανίζεται καὶ μὲ πραγματικὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του σᾶς σώζει. Τὸν ἐρωτᾶτε διατί προέβη εἰς τὸ διάβημά του καὶ σᾶς ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ἔπραξε διότι σᾶς ἀγαπᾷ. Ἡ ἀνάγκη σας καὶ ἡ πρᾶξίς του συναντῶνται. Εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ σᾶς ἑλκύσῃ

τοιαύτη ἀγάπη; Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη μὲ τὴν θυσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέσα εἰς τὴν πυρκαϊὰν τῆς ἁμαρτίας εὑρίσκεται ἡ ψυχή. Διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἀπολεσθῇ διὰ παντός μέσα εἰς τὴν φλόγα τῆς ἐπερχομένης ὀργῆς τοῦ Θεοῦ. Ἔρχεται Ἐκεῖνος καὶ ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν λαμβάνει ἐφ' Ἑαυτὸν ὅλην τὴν τιμωρίαν, διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἄλλως ἀδύνατον σωτηρίαν μας. Ποία ἄλλη δύναμις, ἐκτὸς τοῦ Σταυροῦ, ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μετακινήσῃ τὸ μαῦρον νέφος τῆς καταδίκης, τὸ ὁποῖον ἐπεκρέματο ἐπὶ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου; Ὁ Σταυρὸς εἶναι τὸ ἀδύνατον καὶ μωρὸν τοῦ Θεοῦ, σοφώτερον ὅμως τῶν ἀνθρώωων, οἱ ὁποῖοι ματαίως ἐπιζητοῦν νὰ εὐαρεστήσουν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἔργων.

2. Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ ἀποδεικνύεται μεγάλη εἰς τὸ ὅτι καθαρίζει ἁμαρτωλὰς ψυχάς. «Τὸ αἷμα τοῦ Ἰ. Χριστοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας». Ποῖον ἄλλο φάρμακον εὑρέθη διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς καρδίας;

Ἡ σοφία τῶν ἀνθρώπων ἐδοκιμάσθη καὶ ἀπέτυχεν. Ἡ κατάπτωσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τοιαύτη, ἡ διαφθορὰ τῆς καρδίας εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε κανὲν μέσον καθαρισμοῦ δὲν ἀπέμεινεν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι πρὸ καιροῦ εἶδα κάποιον πλανόδιον πωλητὴν νὰ ἐκτελῇ ὁλόκληρον παράστασιν, ἐκθέτων μίαν πάσταν, μὲ τὴν ὁποίαν, ὡς ἔλεγε, καθαρίζονται οἱ λεκέδες. Ἔρριπτε τὸ ὑλικὸν μέσα εἰς ἕνα ποτῆρι νερό. Τὸ νερὸ ἐχρωματίζετο κόκκινον. Εἰς αὐτὸ ἐβάπτιζε τὸ λερωμένον ὕφασμα, τὸ ὁποῖον ἐγίνετο κατακόκκινον· κατόπιν τὸ ἔθετεν εἰς καθαρὸ νερὸ καὶ ὅλοι οἱ λεκέδες ἐξηφανίζοντο.

Αἱ καρδίαι μας εἶναι πλήρεις ἀπὸ τοὺς λεκέδες τῆς ἁμαρτίας. Ἂς τὰς φέρωμεν διὰ πίστεως εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν θυσιασθέντας Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ καθαρισθοῦν. Εἶναι ἡ μόνη δύναμις, ἥτις δύναται νὰ τὰς καθαρίσῃ.

3. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ δύναμις, ἡ ὁποία ἀναπαύει καὶ τὰς πλέον τεταραγμένας συνειδήσεις. «Πιστὸς ὁ λόγος... ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ σώσῃ ἁμαρτωλούς, τῶν ὁποίων πρῶτος εἶμαι ἐγώ!»

Εἰς τοὺς χλευασμοὺς τοῦ ὄχλου, ὅστις εὑρίσκεται γύρω ἀπὸ τὸν Σταυρόν, ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπαντᾷ. Ἀλλ' ὅταν ἠκούσθη ἡ ἐπίκλησις τοῦ μετανοήσαντος ληστοῦ: «Μνήσθητί μου, Κύριε», ὁ Ἐσταυρωμένος ἔσπευσε νὰ διαβεβαιώσῃ τὸν συντετριμμένον ληστὴν ὅτι ὑπῆρχε τόπος ἀναπαύσεως ἕτοιμος δι' αὐτόν. Ὁ Χριστὸς καὶ σήμερον σιωπᾷ εἰς τὰς διαφόρους ἀνοήτους ἐρωτήσεις τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὅταν μία ἀνήσυχος συνείδησις κράξῃ πρὸς Αὐτόν, σπεύδει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν διαβεβαίωσιν μιᾶς πλήρους σωτηρίας.

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀπεδείχθη ἡ μόνη δύναμις, ἥτις εἶναι ἱκανὴ νὰ συμφιλιώσῃ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν. Ἀπέβη ἡ γέφυρα. Ἀποξενωμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ἄνθρωπος οὔτε ἐπίγνωσιν εἶχεν οὔτε δύναμιν οὔτε μέσον συνδιαλλαγῆς. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὸ ἔργον τῆς συνδιαλλαγῆς συνετελέσθη. «Ὁ Θεὸς ἦτο ἐν τῷ Χριστῷ καταλλάσσων τὸν κόσμον πρὸς ἑαυτόν, μὴ λογαριάζων εἰς αὐτοὺς τὰ παίσματα αὐτῶν».

4. Τέλος, ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀπεδείχθη ***τὸ μέσον τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου.*** Ἀλλὰ πῶς; Ἐὰν παραδώσωμεν τὸ ἐγὼ ἡμῶν, ἵνα συσταυρωθῇ μαζὺ

μὲ τὸν Χριστόν. Ὁ κόσμος θὰ νικηθῇ ὅταν ἡμεῖς οἱ ζῶντες δὲν ζῶμεν πλέον δι᾿ ἑαυτούς, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀγαπήσαντα ἡμᾶς καὶ ἀποθανόντα ὑπὲρ ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Αὐτὸς εἶναι τὸ καύχημά μας. «Εἰς ἐμὲ δὲ μὴ γένοιτο νὰ καυχῶμαι, εἰμὴ εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος ἐσταυρώθη ὡς πρὸς ἐμὲ καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τὸν κόσμον».

Ἐδιώχθη ὁ Σταυρὸς ὡς τὸ σύμβολον τῆς κατάρας καὶ τῆς αἰσχύνης. Ἀλλ᾿ ἐθρίαμβευσεν!

Εἰς τὸ Κολοσσαῖον, τὸ τεράστιον ἀμφιθέατρον τῆς Ρώμης, ὁ ἐπισκέπτης φρικιᾷ ἀναλογιζόμενος τὰς ὠμότητας, αἱ ὁποῖαι διεπράχθησαν ἐκεῖ ἐναντίον τῶν ἀθῴων ὀπαδῶν καὶ πιστῶν τοῦ Ἐσταυρωμένου. Ἀλλ᾿ εἰς τὸ μέσον τοῦ Κολοσσαίου σήμερον εἶναι στημένος εἷς ἁπλοῦς καὶ ἀπέριττος μεγάλος ξύλινος Σταυρός!

Ἀγαπητοί, ἂς σταθῶμεν πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς σοβαρότητος τῆς στιγμῆς: Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος πάσχει καὶ ἀποθνήσκει ὑπὲρ ἡμῶν! Θὰ δεχθῶμεν τὴν ἀγάπην Του; Ποῖος γνωρίζει ἐὰν θὰ μᾶς δοθῇ ἄλλη πρὸς τοῦτο εὐκαιρία;

Ξένος ποιητὴς περιγράφει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ σπίτι ἑνὸς ραθύμου κατ᾿ ὄνομα Χριστιανοῦ.

— Ἄνοιξε τὴν θύραν! ἐψιθύριζεν ὁ κρούων Λυτρωτής.

— Ποῖος εἶσαι, ξένε, διὰ νὰ ἀφήσω τὴν ἀνάπαυσίν μου καὶ νὰ σοῦ ἀνοίξω;

— Ἄνοιξέ μου! Ἡ ἀγάπη μου μὲ ἔφερεν ἕως ἐδῶ. Τὰ χέρια μου εἶναι τρυπημένα καὶ ἀπὸ τὰ πόδια μου στάζει τὸ αἷμα. Ἐταλαιπωρήθην καὶ ἐκουράσθην διὰ σέ. ἄνοιξέ μου!

Ἐπίμονος ἄρνησις ἠκολούθησε καθ᾿ ὅλην τὴν νύκτα καὶ περὶ τὰ χαράγματα ἠκούσθησαν τὰ βήματα τοῦ Ἐπισκέπτου ἀπερχομένου. Εἰς τὸ κατώφλιον εὗρον μίαν σταγόνα αἵματος....

«Πῶς θὰ ἐκφύγωμεν, ἐὰν ἀμελήσωμεν τόσον μεγάλην σωτηρίαν;

Μ. Κυριακάκης.

ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Συνέχεια)

Β΄.

> «Καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου». (Ματθ. δ΄. 6.)

Ἀποτυχὼν ὁ Διάβολος κατὰ τὸν πρῶτον πειρασμὸν τοῦ νὰ παρασύρῃ εἰς ἁμαρτίαν τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, πειράζων Αὐτὸν νὰ κάμῃ θαῦμα, ἵνα θεραπεύσῃ τὰς σωματικὰς Αὐτοῦ ἀνάγκας, καὶ νὰ κορέσῃ τὴν πεῖναν Αὐτοῦ μετὰ νηστείαν τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ νυκτῶν, κατέφυγεν εἰς ἄλλον τρόπον· παρεκίνησεν

Αὐτὸν νὰ διακινδυνεύση τὴν ζωὴν Αὐτοῦ ἄνευ οὐδενὸς λόγου, καὶ οὕτω, τρόπον τινά, νὰ πειράσῃ τὸν Θεόν.

«Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ· καὶ λέγει αὐτῷ, «Ἐὰν ἦσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρίψον σεαυτὸν κάτω». Καὶ ἐπειδὴ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶχεν ἀπαντήσει πρὸς τὸν πρῶτον πειρασμόν, εἰπὼν τὸ τῆς Γραφῆς, «Γέγραπται γάρ, κ.τ.λ.» ὁ Διάβολος ὑπεστήριξε τὸν πειρασμὸν τοῦτον δι' ἄλλου ρητοῦ τῆς αὐτῆς Γραφῆς, εἰπών· «Γέγραπται γάρ»· «Εἶναι γεγραμμένον ὅτι θέλει προστάξει εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ περὶ σοῦ, καὶ θέλουσι σὲ σηκόνει ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου».

Τὸ ρητὸν τοῦτο εὑρίσκεται εἰς τὸν 91ον Ψαλμὸν καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Διάβολος δὲν ἀγνοεῖ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι δύναται νὰ ἀναφέρῃ ρητὰ ἐξ αὐτοῦ, ὁσάκις νομίζει ὅτι διὰ τούτων δύναται νὰ ἑλκύσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἁμαρτίαν, κάμνων αὐτοὺς συγχρόνως νὰ πιστεύωσιν, ὅτι πράττουσιν ὀρθῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὰς Γραφάς. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ μέχρι τοῦ βάθους τῆς κοιλάδος ἦσαν, ὡς ὑποτίθεται, περὶ τὰ 180 μέτρα καὶ ὁ Ἰώσηπος λέγει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κυττάξῃ κανεὶς κάτω χωρὶς νὰ ζαλισθῇ. Καὶ ὅστις ἤθελε ρίψει ἑαυτὸν κάτω ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελε φονευθῇ, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὁ Θεὸς ἤθελε σώσει αὐτὸν διὰ θαύματος.

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπω, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ πάντα ἄνθρωπον, ὅστις ἤθελε ριφθῇ ἀπὸ τοιοῦτον ὕψος, ὅπως ἔσωσε τοὺς τρεῖς παῖδας Σεδράχ, Μισὰχ καὶ Ἀβδεναγὼ ἀπὸ τὴν φλόγα ἐν τῷ μέσῳ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης, καὶ ὅπως ἔσωσε τὸν Δανιὴλ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῶν λεόντων. Ἀλλὰ νὰ ριφθῇ κανεὶς ἑκουσίως κάτω μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ κάμῃ θαῦμα διὰ νὰ σώσῃ αὐτόν, τοῦτο εἶναι ἁμαρτία. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὴν ζωὴν διὰ σκοπὸν σπουδαῖον, καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ αὐτὴν ὁπόταν καὶ ὅπως θέλῃ. Καὶ ἂν ὑποτασσόμενοι εἰς τὰς ἐντολὰς Αὐτοῦ, ἢ ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν διέταξεν ἡμᾶς νὰ κηρύττωμεν, ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐκθέσωμεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν ἡμῶν, τὰ πάντα τότε ἔχουσι καλῶς· διότι ὁ Κύριος ἡμῶν εἶπεν, «Ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν» (Ματθ. ι'. 39). Ἀλλὰ νὰ καταστρέψωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν ἢ νὰ ἐκθέσωμεν αὐτὴν ὁπωσδήποτε εἰς κίνδυνον βεβαίου θανάτου, ὅταν δὲν καλῇ ἡμᾶς εἰς τοῦτο τὸ καθῆκον ἢ ὅταν δὲν ἀπαιτῆται πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας, τοῦτο εἶναι ἔγκλημα ὅλως ἀδικαιολόγητον καὶ μέγα ἁμάρτημα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι ὁ μόνος δοτὴρ τῆς ζωῆς καὶ ὁ μόνος ἔχων τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ αὐτήν.

«Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ». Ὁ Διάβολος ἐνόμισεν ἴσως, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἐπέτυχεν, ὅτε παρεκίνησε τὸν Ἡρώδην νὰ στείλῃ νὰ φονεύσῃ ὅλα τὰ νήπια τῆς Βηθλεέμ, δηλαδή, νὰ καταστρέψῃ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Διότι ἐὰν ὁ Σωτὴρ ἔρριπτεν ἑαυτὸν κάτω καὶ κατέστρεφε τὴν ἰδίαν Αὐτοῦ ζωήν, τὸ αἷμα Αὐτοῦ δὲν ἤθελεν εἶσθαι εὐπρόσδεκτος ἱλασμὸς περὶ τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἔγεινεν, ὅτε ἐχύθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν

Αὐτοῦ. Ναὶ μὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ θέσῃ τὴν ζωὴν Αὐτοῦ καὶ νὰ λάβῃ πάλιν αὐτήν· οὐδὲ ἠδύνατο ἄνθρωπος νὰ ἀφαιρέσῃ αὐτήν, ἐὰν Αὐτὸς ἑκουσίως δὲν καθυπέβαλλεν Ἑαυτὸν εἰς θάνατον διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο τὸ αὐτό, ἐὰν ἔρριπτεν Ἑαυτὸν κάτω καὶ κατέστρεφε τὴν ζωὴν Αὐτοῦ ἄνευ λόγου καὶ κατὰ παρακίνησιν τοῦ Διαβόλου.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πάθῃ διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, ὡς εἶναι γεγραμμένον· «Ἰδοὺ ἥκω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου» (Ἑβρ. ι΄. 7, ἴδε καὶ Ψάλμ. μ΄. 7-9). Ἦλθεν ἵνα ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε μετεφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα πεινάσῃ καὶ διψήσῃ, ὑπέφερε μεθ᾿ ὑπομονῆς καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ πράξῃ θαῦμα ἵνα εὕρῃ ἄρτον· διότι ἦτο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἵνα ὑποφέρῃ. Καὶ ὅτε ἦτο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ καταδικασθῇ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἂν καὶ τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ πίῃ ἦτο πικρόν, καὶ προσευχόμενος παρεκάλεσε, «εἰ δυνατὸν ἐστι παρελθέτω ἀπ᾿ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο», προσέθεσεν ὅμως· «Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾿ ὡς Σύ» (Ματθ. κϛ΄. 39). Ὑπετάσσετο πάντοτε καὶ κατὰ πάντα εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς πρὸς τὰ τῆς ζωῆς καὶ ὡς πρὸς τὰ τοῦ θανάτου.

Πόσον συχνὰ βλέπομεν ἀνθρώπους ἕνεκα πείνης ἢ στερήσεως τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἢ δι᾿ ἄλλην αἰτίαν, νὰ ἐπιχειρῶσι νὰ καταστρέψωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν! Ἴσως διὰ τοῦτον τὸν λόγον μεταξὺ ἄλλων ὁ Διάβολος ἔστησε τὸν Σωτῆρα ἡμῶν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ, ὥστε, ἐὰν ἐβαρύνετο τὴν ζωὴν Αὐτοῦ ἕνεκα τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης καὶ τῶν ἄλλων δοκιμασιῶν τοῦ βίου, νὰ ἔχῃ κατάλληλον εὐκαιρίαν, ἵνα καταστρέψῃ βεβαίως καὶ ταχέως αὐτήν. «Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω». Καὶ διὰ νὰ καταπείσῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο, τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι δὲν ἦτο κίνδυνος. «Γέγραπται γάρ· ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου».

Ἀλλ᾿ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀπήντησεν εἰς τοῦτον τὸν πειρασμόν, ὡς καὶ εἰς τὸν πρῶτον, μὲ περικοπὴν ἐκ τῶν Ἰ. Γραφῶν: «Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» (Δευτ. ϛ΄. 16). Τοῦτο ἀνεφέρετο εἰς τὸν πειρασμὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν Ραφιδείν, ὅπου δὲν ἦτο ὕδωρ διὰ νὰ πίῃ ὁ λαός. Καὶ ὁ Μωϋσῆς «ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Μασσᾶ καὶ Μεριβᾶ, διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ διότι ἐπείρασαν τὸν Κύριον, λέγοντες, Εἶναι ὁ Κύριος μεταξὺ ἡμῶν, ἢ οὐχί;» (Ἔξοδ. ιζ΄. 2—7). Οἱ Ἰσραηλῖται ἐγόγγυζον, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ὕδωρ νὰ πίωσι· καὶ τῷόντι ἡ θέσις αὐτῶν ἦτο δυσχερεστάτη. Καὶ ἐγὼ αὐτός, πρὶν ἐπισκεφθῶ τὴν ἔρημον ἐκείνην, δὲν ἐγνώριζον τί εἶναι δίψα μεγάλη. Καὶ ἀφοῦ τὴν ἐδοκίμασα, πιστεύω ὅτι πολλάκις οἱ Χριστιανοὶ γογγύζουσι διὰ πολὺ μικροτέρας ταλαιπωρίας τῆς τῶν τότε Ἰσραηλιτῶν.

Ὅτε ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐπειράσθη τὴν δευτέραν φορὰν ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ἐστερεῖτο ἀκόμη τροφῆς, πιθανὸν δὲ καὶ ὕδατος· καὶ ἐὰν ἔρριπτεν Ἑαυτὸν κάτω καὶ ἐβαστάζετο ὑπὸ πτερύγων ἀγγέλων, ὥστε νὰ πέσῃ ἀβλαβὴς εἰς τὸ βάθος, ἤθελεν εὑρεῖ καὶ ὕδωρ εἰς τὸν ρύακα Κέδρων ἢ καὶ εἰς τὴν παρακειμένην κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Ἀλλ᾿ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν παρεπονέθη οὐδὲ ἐγόγγυσε, διότι

τὸ Πνεῦμα ἔφερεν Αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου δὲν εὕρισκεν οὔτε τροφὴν οὔτε ὕδωρ· οὐδὲ ἤθελε νὰ πειράσῃ τὸν Θεὸν ὅπως εὕρῃ ἀνακούφισιν καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν δεινῶν, τὰ ὁποῖα ἔπασχεν.

Ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου τοῦ Σωτῆρος μανθάνομεν: ***Πρῶτον,*** ὅτι ὁσάκις μᾶς προτείνεται κἄτι ἁμαρτωλὸν διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τῶν δοκιμασιῶν τοῦ βίου ἢ πρὸς ἄλλον σκοπόν, πρέπει ἀμέσως νὰ ἀπορρίπτωμεν αὐτό, γινώσκοντες ὅτι εἶναι παλαιὸν τέχνασμα καὶ πειρασμὸς τοῦ Διαβόλου, διὰ νὰ ἑλκύσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ ἐξολοθρεύσῃ ἡμᾶς πνευματικῶς.

Ὅτε ὁ Διάβολος ἐπείρασε τὴν Εὔαν ἵνα φάγῃ ἀπὸ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, αὐτὴ ἔπρεπε νὰ ἀντιτάξῃ τὴν ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ· «Οὐ φάγεσθε ἀπ᾿ αὐτοῦ», καὶ οὕτω ν᾿ ἀποπέμψῃ αὐτόν, χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν περαιτέρω ἀκρόασιν.

Ἐάν τις προσπαθήσῃ δι᾿ εὐλογοφανοῦς λόγου νὰ καταπείσῃ ἡμᾶς νὰ σφετερισθῶμεν τὰ τῶν ἄλλων ἢ νὰ φονεύσωμέν τινα, ἡμεῖς πρέπει ν᾿ ἀντιτάξωμεν τὸ «Οὐ κλέψεις» καὶ «Οὐ φονεύσεις», καὶ οὐδόλως νὰ δώσωμεν περαιτέρω ἀκρόασιν.

Ἐάν τις δοκιμάσῃ νὰ πείσῃ ἡμᾶς νὰ προσκυνήσωμεν ἢ νὰ λατρεύσωμεν τὰ εἴδωλα, καὶ ἀναφέρῃ ρητόν τι τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ὅπερ δῆθεν ὑποστηρίζει αὐτὸ (ἂν καὶ τὸ κατ᾿ ἐμὲ δὲν γνωρίζω τοιοῦτο ρητόν), χρεωστοῦμεν ν᾿ ἀντιτάξωμεν εἰς αὐτὸν τὴν δευτέραν ταύτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου· «Γέγραπται γάρ, Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ Οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς», καὶ οὕτω νὰ τελειώσωμεν.

Δεύτερον, μανθάνομεν τὴν πλάνην ἐκείνων, οἵτινες ἂν καὶ ὁμολογοῦσιν ὅτι πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸ θεόπνευστον τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἀρνοῦνται ὅμως ὅτι ὑπάρχει Διάβολος, καὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ μόνος διάβολος εἶναι ἡ κακὴ προαίρεσις, πειράζουσα καὶ φέρουσα ἡμᾶς εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

Ἀλλ᾿ ἐρωτῶ αὐτούς: Κακὴ ἄραγε προαίρεσις ἔστησε τὸν Σωτῆρα ἡμῶν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ Ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ νὰ ρίψῃ ἑαυτὸν κάτω, καὶ ἀνέφερε ρῆσιν ἐκ τῶν Γραφῶν πρὸς ὑποστήριξιν τούτου; Ἢ εἰς κακὴν προαίρεσιν ἀπήντησεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν; Βεβαίως οὐδεὶς πιστεύων εἰς Αὐτὸν δύναται νὰ εἴπῃ ἢ νὰ φαντασθῇ τοῦτο· διότι ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Σωτῆρος δὲν ὑπῆρξε ποτὲ κακὴ προαίρεσις.

Ἀλλ᾿ ἴσως ἐρωτήσῃ τις, πῶς ὁ Διάβολος παρέλαβε τὸν Χριστόν, τὸν Κύριον τοῦ παντός, καὶ ἔφερεν Αὐτὸν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν Αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ; Εἰς τοῦτο ἀποκρίνομαι, ὅτι δύναταί τις νὰ ἐρωτήσῃ καὶ τοῦτο: πῶς ἠδυνήθη ὁ Ἰούδας νὰ παραδώσῃ τὸν Χριστὸν καὶ οἱ στρατιῶται νὰ συλλάβωσιν Αὐτόν; Πῶς ἠδυνήθησαν νὰ χλευάσωσι, νὰ ἐμπτύσωσι καὶ νὰ ραπίσωσιν Αὐτὸν μὲ τὰς παλάμας τῶν χειρῶν αὐτῶν; Πῶς ἠδυνήθησαν νὰ Τὸν προσηλώσωσιν εἰς τὸν σταυρόν, νὰ σταυρώσωσι καὶ νὰ φονεύσωσιν Αὐτόν; Λαβὼν μορφὴν δούλου καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, ἦτο ὑποκείμενος ὡς τοιοῦτος εἰς ὅλα, εἰς ὅσα ὑπόκειται ὁ ἄνθρωπος: πεῖναν, δίψαν, θλῖψιν καὶ ὀδύνην, κόπον καὶ θάνατον, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου. Ὁδοιπορῶν

ἐκουράσθη καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῇ πηγῇ τοῦ Ἰακὼβ ἐν τῇ Σαμαρείᾳ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ διψῶν ἐζήτησεν ὕδωρ νὰ πίῃ· «Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο, κλπ.» (Ἰωάν. δ΄. 6).

Ἐν τῇ ταπεινῇ λοιπὸν καταστάσει Αὐτοῦ ὡς ἄνθρωπος ὑπέκειτο εἰς τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου, ὅπως ὁ Ἰὼβ καὶ ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Ἀδὰμ καὶ πᾶς ἄλλος ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Θεός, ὅστις ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Σατανᾶν νὰ βασανίσῃ τὸν Ἰὼβ καὶ νὰ κτυπήσῃ αὐτὸν μὲ ἕλκη κακά, ἐπέτρεψεν ἐπίσης νὰ παραλάβῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἀναβιβάσῃ Αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ καὶ νὰ πειράσῃ Αὐτόν, προτείνων νὰ ρίψῃ ἑαυτὸν κάτω. Δὲν βλέπω δυσκολίαν τινὰ ὑπάρχουσαν περισσότερον εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν.

Τρίτον, μανθάνομεν ἀπὸ τούτου καὶ ἀπὸ τοῦ παραδείγματος τοῦ Σωτῆρος, τὸ χρέος ἡμῶν τοῦ νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὸν λόγον Αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ παροργίζωμεν Αὐτὸν ἐν ὥρᾳ δοκιμασιῶν, καταφεύγοντες εἰς μέτρα μὴ σύμφωνα πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὁδὸς τῶν ἐντολῶν Αὐτοῦ εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀσφαλείας.

Τέταρτον, μανθάνομεν ὅτι ἂν ἔλθῃ εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν λογισμὸς κακός, ἡμεῖς δὲ ἀποβάλωμεν αὐτόν, δὲν εἶναι ἁμαρτία. Ὅταν ὅμως τις πειράζηται εἰς τὸ νὰ πράξῃ τὸ κακὸν καὶ ἀρχίζῃ νὰ ἀναπολῇ τὴν ἰδέαν τῆς πράξεως μετ' εὐχαριστήσεως καὶ νὰ ἐπιθυμῇ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτήν, τότε εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἁμαρτίας, ἤτοι «ἡ σύλληψις» αὐτῆς· ἡ δὲ πραγματοποίησις τῆς ἁμαρτίας εἶναι ἡ «γέννησις» αὐτῆς, ὡς λέγει ὁ Ἰάκωβος: «Ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον» (Ἰάκωβ. α΄. 15).

Μανθάνομεν, ***πέμπτον,*** ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ Διαβόλου καὶ μέσα εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐπάνω εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐρήμους· εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, καθὼς καὶ εἰς πάντα ἄλλον τόπον· καὶ ὅτι οἱ ἅγιοι τόποι δὲν προφυλάττουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου, οὔτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Ἕκτον, τὸν συλλογισμὸν τῆς αὐτοχειρίας καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ἐὰν ὁ ἔχων αὐτὸν δὲν ἦναι ἔξω φρενῶν, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς πειρασμὸν ἐκ τοῦ Διαβόλου, καὶ ὁ οὕτω πειραζόμενος πρέπει νὰ ἀποβάλῃ τὸν πειρασμὸν διὰ μιᾶς καὶ διὰ παντός. Δύναταί τις νὰ πειρασθῇ νὰ καταστρέψῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ οὐχὶ μόνον διὰ μαχαίρας ἢ ἀγχόνης ἢ δηλητηρίου, ἀλλὰ καὶ δι' ὑπερβολικῆς τρυφῆς, διὰ φαγητῶν καὶ ποτῶν, ἢ τοὐναντίον δι' ὑπερβολικῆς ἀποχῆς ἀπὸ φαγητῶν καὶ θρησκολήπτου σκληραγωγίας τοῦ σώματος· οὐχὶ μόνον ρίπτων ἑαυτὸν κάτω ἀπὸ κρημνόν τινα, ἀλλὰ καὶ προσβάλλων ἀδίκως καὶ ἀνόμως τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ συσταθεῖσαν φύσιν, καὶ καταβάλλων τὸ σῶμα ὡς ἂν τοῦτο ἦτο ἀνάξιον οἴκημα τῆς ψυχῆς, ὡς ἐνίοτε ἔκαμόν τινες εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ σπήλαια τῆς ἐρήμου οἰκειοθελῶς καὶ οὐχὶ ἐξ ἀνάγκης, ἐσφαλμένως νομίζοντες ὅτι οὕτω προσέφερον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ πειρασμὸς ἦτο πιθανόν· «Ἐὰν ἦσθε ἀληθεῖς Χριστιανοί, τέκνα τοῦ Θεοῦ, δείξατέ το, φθείροντες τὰ σώματα ὑμῶν δι' ὑπερβολικῶν νηστειῶν καὶ σκληραγωγιῶν!» Ὁ Πειράζων πάντοτε ἐπιθυμεῖ νὰ ρίψῃ τοὺς

ἀγαθοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ πτερύγιον τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Θεοῦ κάτω εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ πυρὸς καὶ τῆς αἰωνίου ἀπωλείας!

Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ κατ' οὐδένα τρόπον τὴν ἑαυτοῦ ζωήν, ὅπως δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν ἄλλου ἀνθρώπου. Ὁ ἀφαιρῶν τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν εἶναι φονεύς. «Καὶ οἴδατε», λέγει ὁ Ἰωάννης, «ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν» (Α. Ἰωάν. γ'. 15).

Ἡ ἀπιστία ἐδίδασκεν ἐνίοτε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὑρισκόμενος εἰς μεγάλας δοκιμασίας, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτῶν, καταστρέφων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωήν. Πολλοὶ ὀνομαζόμενοι Χριστιανοὶ εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν ἐπρέσβευον τοῦτο, καὶ πολλοὶ ἔπραξαν συμφώνως πρὸς τὴν δοξασίαν ταύτην. Δὲν εἶναι ὅμως αὕτη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τοῦ Διαβόλου. Αὐτὸς λέγει, «Βάλε σεαυτὸν κάτω». Ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῆς διδασκαλίας Αὐτοῦ διδάσκει ἡμᾶς νὰ ὑπομένωμεν μεθ' ὑπομονῆς πᾶν ὅ,τι εὐδοκεῖ νὰ ἐπιβάλῃ ἐφ' ἡμᾶς ὁ Θεός· νὰ ἀπορρίπτωμεν δ' ὡς πειρασμὸν τοῦ Διαβόλου πᾶσαν ἰδέαν ἀπαλλαγῆς τῶν δοκιμῶν καὶ τῶν δυστυχιῶν τοῦ βίου διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς ἡμετέρας ζωῆς. Οὕτως, ἀδελφοί, ἂς ὑπομένωμεν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, πάντοτε ἀποβλέποντες εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως ἡμῶν, ὅστις ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς Αὐτοῦ ὑπέκειτο, καθὼς ἡμεῖς ὑποκείμεθα, εἰς τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Διαβόλου, καὶ ὅστις δύναται «συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένος κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας». Ἀμήν.

(ἀκολουθεῖ) ***(Ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Ἰωνᾶ Κίγκ)***

ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

(συνέχεια

ΣΤ'.

Ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε.

Πολλοὶ ἐκ τῶν κριτικῶν τῆς Ἁγ. Γραφῆς ἰσχυρίζονται ὅτι αἱ ἀφηγήσεις αὐτῆς περὶ τῆς Δημιουργίας καὶ τῆς Πτώσεως, ὡς καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως δοθέντες εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νόμοι, ἔχουν ληφθῆ ὑπὸ τῶν «συναρμολογητῶν» τῆς Πεντατεύχου ἀπὸ τὰς παραδόσεις ἄλλων ἀρχαίων λαῶν. Ἐὰν ἡ θεωρία αὕτη ἦτο ὀρθή, οἱ «συναρμολογηταὶ» οὗτοι θὰ ἦσαν ἔνοχοι βαρυτάτης ἀπάτης, μεταχειρισθέντες εἰς πεντήκοντα ἓν χωρία τὴν φράσιν: «Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν Μωϋσῆν», εἰς ἑβδομήκοντα δύο δὲ χωρία τὴν φράσιν: «Καὶ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Μωϋσῆν λέγων». Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ «συναρμολογηταὶ» οὗτοι— οἵτινες πράγματι δὲν ὑφίστανται εἰμὴ μόνον εἰς τὴν φαντασίαν τῶν «κριτικῶν»

τῆς Γραφῆς»—πολὺ μικρὰν σχέσιν θὰ εἶχον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Εὐτυχῶς ὅμως τοιοῦτο τι δὲν συμβαίνει, διότι, ὡς εἴπομεν, οἱ «συναρμολογηταὶ» οὗτοι εἶναι ἁπλῶς τὰ διανοητικὰ προϊόντα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν ἄπιστοι πρὸς τὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἐκλήθησαν νὰ κηρύξωσιν.

Ἔχομεν ἰσχυροὺς λόγους νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Πτώσεως καὶ τοῦ Κατακλυσμοῦ, ὡς καὶ περιληπτικαί τινες γνώσεις τῶν τελετουργικῶν νόμων, ἦσαν εὐρύτατα διαδεδομέναι κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου. Ἃς θέσωμεν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον τὴν Κιβωτὸν τοῦ Νῶε.

Εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κοπεγχάγης Dagbladet, τῆς 31ης Αὐγούστου 1904, εὑρίσκομεν τὸ κάτωθι ἀξιοσημείωτον ἄρθρον ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου θέματος.

«Ἐσχάτως ἀπεπερατώθη εἰς τὰ Βασιλικὰ Ναυπηγεῖα ἡ ναυπήγησις ἑνὸς πρωτοτύπου σκάφους. Τὸ μῆκός του εἶναι 30 ποδῶν, τὸ πλάτος του 5 καὶ τὸ ὕψος του 3, αἱ ἐπικλινεῖς δὲ πλευραί του δίδουν εἰς αὐτὸ μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς οἰκίαν. Πρόκειται περὶ ἀναπαραστάσεως τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε, ναυπηγηθείσης κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ μηχανικοῦ κ. Vogt. Ὁ κ. Vogt, μηχανικὸς καὶ ἐφευρέτης, μᾶς παρέσχε τὰς ἑξῆς πληροφορίας περὶ τῆς νεωτέρας ταύτης Κιβωτοῦ καὶ τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει διὰ τῆς ναυπηγήσεώς της. Λέγει:

«Ὡς γνωστόν, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἔχω ἐπιδοθῆ εἰς διάφορα ναυπηγικὰ πειράματα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πειραμάτων τούτων, διὰ τῶν ὁποίων προσεπάθησα νὰ ἐπιτύχω τὴν ἀρίστην ἀναλογίαν διαστάσεων, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ πλοῖον, τὴν προσοχήν μου προσείλκυσαν ἀριθμοί τινες ἀναφερόμενοι ἐν τῇ Ἁγ. Γραφῇ (Γεν. ς΄. 18). Ἀναφέρεται ἐκεῖ ἡ προσταγὴ τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Νῶε, ὅπως ναυπηγήσῃ οὗτος τὴν Κιβωτόν, ὡς καὶ αἱ διαστάσεις τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἔχῃ αὕτη, ἤτοι 300 πήχεις τὸ μῆκος, 50 πήχεις τὸ πλάτος καὶ 30 πήχεις τὸ ὕψος. Ὁ Ἑβραϊκὸς πῆχυς ἰσοδυναμεῖ πρὸς 18 ἴντσες· ἔχομεν συνεπῶς τὰς ἑξῆς διαστάσεις τῆς Κιβωτοῦ: μῆκος 450 ποδῶν, πλάτος 72 καὶ ὕψος 45.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι μετὰ πάροδον τόσων χιλιάδων ἐτῶν αἱ διαστάσεις αὗται ἐξακολουθοῦν ἀκόμη καὶ σήμερον νὰ ἀποτελοῦν τὴν ἰδεώδη ἀναλογίαν διαστάσεων ἑνὸς μεγάλου πλοίου. Μία ἐκ τῶν μεγαλειτέρων δυσκολιῶν εἰς τὴν ναυπηγικὴν τέχνην εἶναι καὶ ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς τῆς ἀναλογίας τῶν διαστάσεων τοῦ πλοίου. Ὅσον μεγαλείτερον εἶναι τὸ πλοῖον, τόσον ἠρεμώτεραι εἶναι αἱ κινήσεις του ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἀφ᾿ ἑτέρου ὅμως μειοῦται εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν καὶ ἡ σχετικὴ ἀντοχή του. Ἐὰν λ. χ. αὐξήσωμεν τὸ μῆκος πλοίου τινος κατὰ δέκα φοράς, ἡ ηὐξημένη πίεσις τῶν ἄκρων του ἐπὶ τοῦ κέντρου ἐξασθενίζει τὴν ἀντοχήν του κατὰ 10,000 φοράς, ἐνῷ ἀφ᾿ ἑτέρου ἡ δύναμις τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῆς πιέσεως ταύτης, δὲν αὐξάνει εἰμὴ μόνον κατὰ 1,000 φοράς. Πλεῖστα ὅσα πλοῖα ἔχουν χαθῆ, ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ μὴ ὀρθοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀναλογίας τῶν διαστάσεών των.

«Ὁ πρώην Ἀρχιρραββῖνος τῆς Κοπεγχάγης κ. Σίμονσον μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι αἱ μελέται του εἰς τὰ σχετικὰ χωρία τῆς Γενέσεως τὸν φέρουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐγκαρσία τομὴ τῆς Κιβωτοῦ ἦτο τριγωνική. Ἐὰν γείνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ὑπόθεσις

αὕτη, πᾶσα δυσκολία ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντοχὴν τοῦ πλοίου ἐξομαλύνεται, διότι εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ δοθῇ εἰς πλοῖον σχῆμα καλλίτερον τοῦ τριγωνικοῦ, ἵνα δυνηθῇ τοῦτο νὰ ἀνθέξῃ εἰς τοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης κλυδωνισμούς. Πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν κατὰ νοῦν ὅτι ὁ προορισμὸς τῆς Κιβωτοῦ δὲν ἦτο νὰ πλέῃ, ἀλλὰ νὰ ἠρεμῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὁπότε ἦτο ἐξόχως ἀναγκαία ἡ ἐξασφάλισις τῶν ὅρων τῆς ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνοπαυτικωτέρας καὶ ἀσφαλεστέρας διαμονῆς τῶν ἐπιβατῶν. Οἱ ὅροι δὲ οὗτοι ἐπετυγχάνοντο ἀπολύτως διὰ τοῦ τριγωνικοῦ αὐτῆς σχήματος.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἐν περιπτώσει τρικυμίας αἱ βίαιαι κινήσεις πλοίου τοῦ σχήματος τῆς Κιβωτοῦ θὰ ἐμειοῦντο εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον. Πολλάκις ὡς γνωρίζετε, ἓν μέγα ἀτμόπλοιον εἶναι ἠναγκασμένον νὰ σταματήσῃ τὴν μηχανήν του καὶ νὰ ἀφεθῇ ἔν τινι μέτρῳ εἰς τὸ ἔλεος τῶν κυμάτων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ πλοῖον τοῦτο εὑρίσκεται ὑπὸ τὰς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρέθη ἡ Κιβωτὸς καὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ σχῆμα καὶ ἡ ἀναλογία τῶν διαστάσεών του εἶναι ὑψίστης σημασίας.

Τὰ κύματα ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ κρατοῦν τὸ μακροῦ σχήματος σκάφος εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε νὰ σχηματίζῃ ὀρθὴν γωνίαν πρὸς αὐτά· ὅταν ὅμως ἡ πίεσις τοῦ ἀνέμου στρέψῃ αὐτὸ πρὸς τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν, ἡ πλευρὰ τοῦ πλοίου στρέφεται πρὸς τὰ κύματα. Τὰ σύγχρονα δὲ πλοῖα, μὲ τὰς ὑψηλὰς καθέτους πλευράς των καὶ τὰ ὀγκώδη ἐξαρτήματα τοῦ καταστρωματος, τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν σημαντικὴν ἀντίστασιν εἰς τὸν ἄνεμον, διατρέχουν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σοβαρώτατον κίνδυνον λόγῳ τῶν τεραστίων των ταλαντεύσεων. Τὸ σχῆμα ὅμως τῆς Κιβωτοῦ συνετέλει εἰς τὴν μερικὴν ἐκμηδένισιν τῆς πιέσεως τοῦ ἀνέμου καὶ τὴν ἐξασφάλισιν σημαντικῆς ἠρεμίας ἐπὶ ταραχώδους θαλάσσης.

Συνεπῶς ἡ Κιβωτὸς εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀριστούργημα ἀπὸ ναυπηγικῆς ἀπόψεως καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὁ μεγαλείτερος μηχανικὸς τῆς ἐποχῆς μας ἀναλαμβάνων τυχὸν νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον τῶν διαστάσεων, τῆς στερεότητος καὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς Κιβωτοῦ, θὰ ἦτο ἀνίκανος νὰ ναυπηγήσῃ καλλίτερον σκάφος».

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἀνακοινώσεις ἀπετάθημεν πρὸς τὸν Καθηγητὴν κ. Δ. Σίμονσον, περίφημον καταστάντα διὰ τὰς μελέτας του ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν, καὶ ἐζητήσαμεν τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος ἀπὸ ἐτυμολογικῆς ἀπόψεως.

*«Ὡς πιθανώτατα γνωρίζετε,» εἶπεν ὁ κ. Καθηγητής, ἔχει κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἀνευρεθῇ μέγας ἀριθμὸς Ἀσσυριακῶν καὶ Βαβυλωνιακῶν πλακῶν, αἱ ἐπὶ τῶν ὁποίων σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαὶ περιγράφουν γεγονότα ὅμοια πρὸς τὰ ἐν τῇ Γενέσει ἀναφερόμενα. Ὁμιλοῦν, ἐπὶ παραδείγματι, περὶ ἑνὸς μεγάλου κατακλυσμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον εἷς ἐκ τῶν θεῶν συνεβούλευσεν ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις ἦτο φίλος του, νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ διασωθῇ ἀπὸ τὴν ἐπερχομένην καταστροφήν. Συγκεκριμένως δὲ εἰς τὸ ἐπικὸν ποίημα «**Γκιλγκαμὲς**» ἀναγινώσκομεν περὶ τίνος ὀνομαζομένου «**Οὐτοναπιστίμ**», ὅστις διέσωσε τὴν οἰκογένειάν του ναυπηγήσας μέγα πλοῖον.*

Τὰ αὐτὰ περιστατικὰ περιγράφονται καὶ ἐν τῇ Ἁγ. Γραφῇ εἰς τὴν ἱστορίαν

τοῦ Νῶε καὶ τῆς Κιβωτοῦ, ἀλλ' ἐνῷ ἡ Ἁγ. Γραφὴ δίδει τὰς ἀκριβεῖς διαστάσεις τοῦ πλοίου—διαστάσεις ἰδεώδεις, ὡς ἀπέδειξεν ὁ κ. Vogt—ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ποιητικῶν ἐπιγραφῶν ἄλλαι μὲν οὐδεμίαν κάμνουν μνείαν περὶ τῶν διαστάσεων τοῦ πλοίου, ἄλλαι δὲ δίδουν διαστάσεις, τὸ ἐσφαλμένον τῶν ὁποίων εἶναι καταφανὲς καὶ εἰς τὸν ἀγνοοῦντα τοὺς στοιχειώδεις ὅρους τῆς ναυπηγικῆς τέχνης—π. χ. μῆκος 400 ποδῶν, πλάτος 400 ποδῶν.

Οἱ κριτικοὶ τῆς Ἁγ. Γραφῆς κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ ποιήματα ταῦτα τῶν Ἀσσυριακῶν καὶ Βαβυλωνιακῶν ἐπιγραφῶν εἶναι ἡ ἀρχικὴ πηγὴ τῆς ἱστορίας τοῦ Κατακλυσμοῦ καὶ ὅτι οἱ Ἑβραῖοι παρέλαβον εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν τὴν ἀφήγησιν ταύτην εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἀφήγησιν τῆς Δημιουργίας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ ἀφήγησις τῆς Γραφῆς ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν Κατακλυσμὸν δὲν στηρίζεται ἐπὶ πραγματικῶν γεγονότων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν παραδόσεων τῶν γειτονικῶν λαῶν. Ἐὰν ὅμως τυγχάνῃ ἀληθὲς ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ἁγ. Γραφῆς διδομένη ἀναλογία τῶν διαστάσεων τῆς Κιβωτοῦ εἶναι ἡ ἰδεώδης ἀναλογία διὰ πλοῖον τοῦ μεγέθους της, τοῦτο καὶ μόνον εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις τοῦ ἀξιοπίστου τῆς ἀφηγήσεως ταύτης τῆς Ἁγ. Γραφῆς.

— Ὁ κ. Vogt μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατελήξατε εἰς τὰς μελέτας σας, εἶναι ὅτι τὸ σχῆμα τῆς Κιβωτοῦ ἦτο τριγωνικόν.

— Μάλιστα. Ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὸν Νῶε, «Εἰς πῆχυν θέλεις τελειώσει αὐτὴν ἄνωθεν» (Γεν. ς'. 16). Τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μου σημαίνει ὅτι αἱ πλευραὶ τῆς Κιβωτοῦ ἔκλινον πρὸς ἀλλήλας μέχρις ἀποστάσεως ἑνὸς πήχεως ἀπὸ τοῦ σημείου, ὅπου θὰ ἐφήπτοντο ἀλλήλων, δηλ. τὸ σχῆμα τῆς Κιβωτοῦ ἦτο τριγωνικόν, μὲ μίαν βάσιν καὶ δύο πλευράς. Ἐγὼ ἀτομικῶς εἶμαι ἀδαὴς τῆς ναυπηγικῆς τέχνης· κατὰ τὴν γνώμην ὅμως τοῦ κ. Vogt εἶναι ἀδύνατον νὰ νοηθῇ καλλίτερον σχῆμα διὰ πλοῖον τοῦ **προορισμοῦ τῆς Κιβωτοῦ.**

— Μήπως ἔχουν γείνει προηγουμένως ἀπόπειραι πρὸς κατασκευὴν πλοίων μὲ τὴν ἀναλογίαν τῶν διαστάσεων τῆς Κιβωτοῦ;

— Πρό τινων ἑκατονταετηρίδων ἐναυπηγήθησαν ἐν Ὁλλανδίᾳ πολεμικά τινα πλοῖα μὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν διαστάσεων, ἐπειδὴ ὅμως εἶχον τὸ σχῆμα τῶν συνήθων πλοίων, προσέτι δὲ ἔφερον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὸ μέγα βάρος τῶν τηλεβόλων, τὰ πειράματα ταῦτα δὲν ἀπέδωκαν πρακτικόν τι ἀποτέλεσμα.

Συνεπῶς αἱ γνῶμαι τοῦ τε εἰδικοῦ καὶ τοῦ ἐπιστήμονος συμπίπτουν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ περιγραφὴ τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε, ἣν δίδει ἡ Ἁγ. Γραφή. Ὁ κ. Vogt μάλιστα ἀποφαίνεται ὅτι εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς κατὰ τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἐκείνην ἐποχήν, εἷς ἄνθρωπος κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ τόσας ναυπηγικὰς γνώσεις, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο ἀποτέλεσμα. Δὲν εἶναι λοιπὸν καθόλου ἀπίθανον νὰ μᾶς δώσῃ μετὰ τόσους αἰῶνας ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε τὸ ὑπόδειγμα πλοίου ἑνὸς ὅλως διόλου νέου τύπου».

Τὰ ἀνωτέρω μᾶς παρέχουν ἓν ἐπὶ πλέον δεῖγμα τῆς ἀκριβείας, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἡ Ἁγ. Γραφή, ὁσάκις αὕτη τίθεται ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν βάσανον ἀπροκαταλήπτων ἀνθρώπων· ἀλλὰ μᾶς δίδουν προσέτι καὶ μίαν ἀκόμη ἀπόδειξιν τῆς κουφότητος τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν «κριτικῶν τῆς Ἁγ. Γραφῆς».

Ὑπάρχει ἐν τούτοις μία ἀντίρρησις ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀφήγησιν τοῦ Κατα-

κλυσμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν πρέπει νὰ παρατρέξωμεν, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν παύουν τυφλῶς νὰ ἐπισείουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἐμελέτησαν Γεωλογίαν διὰ νὰ ἀρυσθοῦν ἐκεῖθεν σωρείαν ὅλην ἀποδείξεων περὶ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας παγκοσμίου τινος Κατακλυσμοῦ. Λέγουν οἱ ἀντιφρονοῦντες ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ καλυφθῇ, ὡς διατείνεται ἡ Ἁγ. Γραφή, ὁλόκληρος ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ταὐτοχρόνως ὑπὸ ὑδάτων.

Ὁ γνωστὸς ἐπιστήμων Ι. Μάρρυ λέγει ὅτι ὑπάρχει τόσον ὕδωρ εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ βάθος τῆς ὁποίας εἴς τινα σημεῖα ἀνέρχεται εἰς ἓξ μίλια, ὥστε ἐὰν ἐγίνετο ἐπίπεδος ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, θὰ ἠδύνατο νὰ καλυφθῇ ὁλόκληρος ὑπὸ τῶν ὑδάτων, μὲ κοινὸν βάθος δύο μιλίων.

Ὑπάρχουν πολλαὶ θεωρίαι περὶ τοῦ Κατακλυσμοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐνδιαφέρουσαι, ἐξενεχθεῖσαι ὑπὸ διαφόρων γεωλόγων καὶ αἱ ὁποῖαι ὅλαι συμβιβάζουν τὴν περὶ Κατακλυσμοῦ ἀφήγησιν τῆς Γραφῆς πρὸς τὴν ἀφήγησιν τὴν γεγραμμένην ἐπὶ τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων. Οἱαδήποτε ἐκ τῶν θεωριῶν τούτων δυνατὸν νὰ ἦναι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια—τίποτε τοὐλάχιστον δὲν παρουσιάζει, τὸ ὁποῖον νὰ τὴν ἀποκλείῃ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως—συνεπῶς εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ ἄπιστοι φίλοι μας νὰ ἀποδείξουν τὸ ἐπιστημονικῶς ἐσφαλμένον καὶ τῆς τελευταίας ἐκ τῶν θεωριῶν τούτων, πρὶν ἢ ἐπιτρέψωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ἡ περὶ τοῦ Κατακλυσμοῦ ἀφήγησις τῆς Γραφῆς ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὰ δεδομένα τῆς Γεωλογίας.

Τινὲς ἐκ τῶν παραδεχομένων τὴν δυνατότητα τοπικοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ διατείνονται ὅτι αἱ μόναι χῶραι, τῶν ὁποίων αἱ παραδόσεις διέσωσαν τὴν μνήμην τοῦ Κατακλυσμοῦ εἶναι αἱ περὶ τὴν Μ. Ἀσίαν κείμεναι. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι ἀληθής, ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείει τὸ παγκόσμιον τοῦ Κατακλυσμοῦ, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἀποτελεῖ ἰσχυρότατον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιχείρημα. Διότι ἐὰν πράγματι ὁ Κατακλυσμὸς ἦτο παγκόσμιος, ἡ δὲ οἰκογένεια τοῦ Νῶε ἦτο ἡ μόνη διαφυγοῦσα καὶ χρησιμεύσασα εἰς τὸν ἐκ νέου οἰκισμὸν τῆς γῆς, ἡ ἀνάμνησις τοῦ Κατακλυσμοῦ θὰ ἦτο κατ' ἀνάγκην ζωηροτέρα εἰς τὸ κέντρον τῆς νέας ἀποικίας τοῦ Νῶε, δηλ. τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἢ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα μέρη τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα κατῳκίσθησαν εἰς μεταγενεστέρας ἐποχάς. Καὶ τοῦτο συνέβη πράγματι. Αἱ παραδόσεις τῶν Χαλδαίων, Φοινίκων, Βαβυλωνίων, Φρυγίων, Συρίων, Περσῶν καὶ Ἑλλήνων, ἀκόμη καὶ αὐτῶν τῶν Ἀρμενίων, περιέχουν ἀφηγήσεις τοῦ Κατακλυσμοῦ, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμφωνοῦν πρὸς ἀλλήλας.

Ἡ Φρυγική, ἐπὶ παραδείγματι, παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἐνὼχ προεῖπε τὸν ἐπερχόμενον κατακλυσμὸν καὶ ὅτι ἔκλαυσε καὶ προσηυχήθη διὰ τοὺς πεπωρωμένους καὶ ἀναισθήτους κατοίκους τοῦ προκατακλυσμιαίου κόσμου. Ἀνεκαλύφθη δὲ Φρυγικὸν νόμισμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰκονίζονται χονδροειδὴς ἀναπαράστασις τῆς Κιβωτοῦ, ἐχούσης ***τριγωνικὸν*** σχῆμα, καὶ τὰ γράμματα «Ν Ο» ἀναφερόμενα προφανῶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Νῶε.

Ἐπεκτείνοντες τὰς ἐρεύνας μας, εὑρίσκομεν ὅτι αἱ παραδόσεις τῶν Ἰνδῶν καὶ τῶν Κινέζων, ἂν καὶ ποιοῦνται μνείαν τοῦ Κατακλυσμοῦ, δὲν παρέχουν ἐν

τούτοις λεπτομερεῖς πληροφορίας, εἰμὴ μόνον ὅτι διεσώθη ***εἷς ἄνθρωπος μετὰ τῆς ἑπταμελοῦς οἰκογενείας του,*** ἐνῷ αἱ Μεξικανικαὶ παραδόσεις ἀναφέρουν ἁπλῶς ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις κατεσκεύασε πλοῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὴν ἐπερχομένην καταστροφήν.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ὅτι ἡ Γένεσις μᾶς δίδει τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνίαν, καθ᾿ ἣν ἡ Κιβωτὸς ἐστάθη τὸ πρῶτον ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους (κεφ. δ'. 4). Ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ καθορίσῃ ἀκριβῶς μίαν τοιαύτην ἡμερομηνίαν, ἂν μὴ εἶχε ρητὴν πρὸς τοῦτο διαταγήν; Οὐδαμοῦ τῆς Γραφῆς εὑρίσκομεν νύξιν τινα ὅτι ἡ ἡμερομηνία αὕτη ἔχει ἰδιαιτέραν τινα σημασίαν· ἐὰν ὅμως ἐρευνήσωμεν προσεκτικώτερον, θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ τοῦ καταπληκτικοῦ γεγονότος ὅτι ἡ δεκάτη ἑβδόμη ἡμέρα, καθ᾿ ἣν ἡ Κιβωτὸς ἐστάθη ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους, εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα, καθ᾿ ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν! Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ᾿ ὄψιν τὰ ἐδ. 18-22 τοῦ γ'. κεφ. τῆς Α'. Ἐπιστολῆς τοῦ Πέτρου, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς αὕτη συμβολίζεται διὰ τοῦ βαπτίσματος (Ρωμ. ϛ'. 4), καὶ ἡ κλῆσις εἰς τὴν νέαν ἐν Αὐτῷ ζωήν, προφητεύεται διὰ τῆς προσαράξεως τῆς Κιβωτοῦ ἐπὶ μιᾶς «νέας» οὕτως εἰπεῖν γῆς καὶ τῶν ἐντελῶς νέων συνθηκῶν τῆς ζωῆς τοῦ Νῶε καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔτος ἤρχιζεν ἀρχικῶς μὲ τὸν μῆνα Τισρί, ὁ δὲ ἕβδομος μὴν ὠνομάζετο Ἀβίβ. Μετὰ τὴν ἔξοδον ὅμως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ἥτις συνετελέσθη κατὰ τὸν μῆνα Ἀβίβ, ὁ μὴν οὗτος ἀπὸ ἑβδόμου ἐγένετο πρῶτος, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῶν Φαραώ (Ἔξοδ. ιβ'. 1, 2, κγ'. 15). Τὴν δεκάτην τετάρτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου ἐσφάζετο κατ᾿ ἔτος ὁ Πασχαλινὸς Ἀμνὸς (ὁ τύπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ (Ἔξοδ. ιβ'. 6), γνωρίζομεν δ᾿ ἐκ τῆς Κ. Διαθήκης ὅτι κατ᾿ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ Ἰουδαϊκὴ ἡμέρα ἤρχιζε καὶ ἐτελείωνε πάντοτε εἰς τὰς 6 μ. μ. καὶ αἱ Γραφαὶ μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ὁ Χριστὸς καὶ οἱ μαθηταί του ἐκάθησαν εἰς τὸ Πασχαλινὸν Δεῖπνον εὐθὺς ὡς ἔφθασεν ἡ ὥρα αὕτη (Ματθ. κϛ'. 20, Μαρκ. ιδ'. 16, 17, Λουκ. κβ'. 14), δηλ. ἀμέσως μετὰ τὴν ἕκτην ἀπογευματινὴν τῆς προηγουμένης τοῦ Πάσχα (ἤτοι, τῆς δεκάτης τετάρτης). Μανθάνομεν δ᾿ ἐκ τοῦ ιη'. κεφ. τοῦ Ἰωάννου ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον τοῦ Πιλάτου «διὰ νὰ μὴ μιανθῶσι, ἀλλὰ διὰ νὰ φάγωσι τὸ Πάσχα», ἐξ οὗ συνάγομεν ὅτι ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ ἔλαβε χώραν ἐνωρὶς τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἡ δὲ σταύρωσις κατὰ τὸ διάστημα τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἤτοι, τῆς δεκάτης τετάρτης τοῦ μηνὸς Ἀβίβ, ἡ ἀνάστασις δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἤτοι, τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἥτις εἶναι ἡ ἡμέρα, καθ᾿ ἣν ὁ Νῶε καὶ ἡ οἰκογένειά του ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Κιβωτὸν καὶ ἐπάτησαν ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους, διὰ νὰ ἀρχίσουν νέαν ζωὴν ἐπὶ νέας γῆς. Καὶ ἐγένετο ὁ Νῶε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ὑπὸ φυσικὴν ἔννοιαν—ὅπως ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἀνάστασίν Του ὑπὸ πνευματικὴν—ὁ ἀρχηγὸς μιᾶς Νέας Κτίσεως.

Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον καὶ εἰς τὸν πλέον ὑπερβολικὸν ἐκ τῶν «κριτικῶν» νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ Γένεσις καὶ ἡ Ἔξοδος ἐγράφησαν τοὐλάχιστον κατά τινας ἑκατοντάδας ἐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς φίλους μας «κριτικοὺς» νὰ παραδεχθοῦν ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη κατὰ τὰς συγκεκριμένας ταύτας ἡμέρας, διότι οὕτω πως θὰ ἠναγκάζοντο νὰ ἀναγνωρίσουν τήν τε θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Θείαν προέλευσιν τῶν βιβλίων τοῦ Μωϋσέως. Πῶς ὅμως νὰ ἐξηγήσωμεν ἡμεῖς τὴν θαυμαστὴν ταύτην προεικόνισιν τοῦ προσώπου Του εἰς τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως, ἂν μὴ διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς θεοπνευστίας τῶν βιβλίων τούτων;

(Μετάφρασις *Γ. Α. Χατζηαντωνίου*) (ἀκολουθεῖ)

Arthur Gook.

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Ὁ Χριστιανισμὸς διαφέρει ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας θρησκείας εἰς τὸ ὅτι εἶναι ***θρησκεία μὲ δύναμιν***. Τὴν δὲ δύναμιν ταύτην ἀσκεῖ ἐφ᾿ ὅλων, ὅσοι περιέρχονται ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐπιρροῆς του—ἐνισχύει χαρακτῆρας φύσει ἀδυνάτους, ἀπολυτρώνει τοὺς δεσμώτας τῆς ἁμαρτίας, ἐξαγνίζει τὰς πλέον ρυπαρὰς ψυχάς, ἀνακαινίζει τὰς κοινωνίας καὶ ἀποκαθιστᾷ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τοῦ ἐκπτώτου ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ, Ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς πράγματι ἤσκησε τοιαύτην δύναμιν, κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ—ἡ ἱστορία τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καθ᾿ ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸ μαρτυρεῖ.

Ἀρά γε σήμερον ἐξηντλήθη ἡ δύναμις αὐτή; Ἢ ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι δύναμις εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἀτόμου, δύναμις εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν; Δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν, τὸ ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον ἱδρύθη ἡ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ – δηλαδή, τὴν τελείαν ἀπελευθέρωσιν τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς διέρχεται σήμερον μίαν ἀπὸ τὰς πλέον δυσκόλους καὶ κρισίμους φάσεις τῆς περιπετειώδους ἱστορίας του. Διότι καὶ ἄγριον ὑφίσταται διωγμὸν—ἀγῶνα ἐξοντώσεως—εἰς μίαν ἐκ τῶν πλέον ἐκτεταμένων χωρῶν τοῦ κόσμου, ἕως τώρα θεωρουμένην Χριστιανικήν, ἐκ μέρους ἑνὸς συστήματος, μιᾶς ἀπαισίας ἰδεολογίας, ἥτις καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς χώρας (ὅπου δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ καταδιώξῃ), ἐργάζεται δραστηρίως καὶ ὑπούλως νὰ ὑπονομεύσῃ τὴν θρησκείαν τοῦ Ι. Χριστοῦ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν πίστιν εἰς Θεόν. Ἀλλ᾿ οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐπίφοβος εἶναι ἡ ὑπονόμευσις, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ὁ Χριστιανισμὸς ἐκ τῶν ἔνδον, ἐκ μέρους τῆς ἀπιστίας, τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος, τῆς ἐκχειλιζούσης ἠθικῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ κύματος τοῦ ὑλισμοῦ, ὅπερ ἀπειλεῖ νὰ πνίξῃ πᾶν ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς καὶ ὡραῖον ἐνεφύτευσε καὶ ἐκαλλιέργησεν ἡ θρησκεία τοῦ Ἰ. Χριστοῦ εἰς τὰς κοινωνίας καὶ τὰ ἔθνη. Ἴσως δὲ ὁ ὑπουλότερος (καὶ διὰ τοῦτο πλέον ἐπικίνδυνος) ὑπονομευτὴς εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ (λεγομένη) καὶ φιλολογικὴ κριτικὴ τῶν Ἱ. Γραφῶν, ἥτις ζητεῖ νὰ σαλεύσῃ τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ τῆς θεοπνευστίας καὶ τοῦ κύρους τοῦ Θείου Λόγου, καὶ νὰ ἀπορρίψῃ ὡς μῦθον πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ κατὰ τοὺς

γνωστοὺς νόμους τῆς φύσεως ἢ δὲν ἐπιδέχεται ἀπόδειξιν «ἐπιστημονικήν». Εἶναι δὲ ἡ ὑπονόμευσις αὕτη ἡ μᾶλλον ἐπίφοβος ὅλων, διότι προσπαθεῖ αὕτη νὰ καταστρέψη αὐτὸ τὸ ***θεμέλιον,*** ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Χριστιανὸς στηρίζει τὴν πίστιν του—τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ποῦ λοιπὸν ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν τῶν ποικίλων ἐχθρῶν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἀντλήση δύναμιν διὰ τὴν κατανίκησιν αὐτῶν;

Ἀναμφιβόλως, ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι ***ἡ ἀτομικὴ πεῖρα τοῦ Χριστιανοῦ*** περὶ τῆς ***ἀνακαινιστικῆς δυνάμεως τῆς θρησκείας.*** Εἰς τὴν πεῖραν ταύτην ἔχομεν ἓν γεγονὸς ἀναλλοίωτον καὶ ἀσάλευτον, τὸ ὁποῖον παντοῦ καὶ πάντοτε παρουσιάζει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν καὶ τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Εἰς κάθε χώραν καὶ εἰς κάθε αἰῶνα, ὁσάκις οἱ ἄνθρωποι ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰ. Χριστοῦ, κἄποια νέα δύναμις ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ ἐντὸς αὐτῶν, μὲ ἀποτελέσματα ἠθικὰ πάντοτε κατ᾽ οὐσίαν ὅμοια. Αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις εἰς τοὺς ἀμφισβητοῦντας τὴν δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι δὲ ἐπίσης σαφὴς ἡ ἀπάντησις αὐτὴ σήμερον, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν Ἀποστόλων.

Ἡ δεσπόζουσα ἰδέα εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου εἶναι ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ἰ. Χριστοῦ εἶναι ***θρησκεία δυνάμεως.*** Εἰς τοὺς ἐξ ἐθνῶν ἀκροατάς του ἐπιδεικνύει Χριστὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ὃν κηρύττει «Υἱὸν Θεοῦ ἐν δυνάμει» (Ρωμ. α'. 4). Ἡ ἰδέα αὐτὴ τῆς ***δυνάμεως*** προεξάρχει εἰς ὅλην τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου, ὅπως ἡ ἰδέα τῆς ***ζωῆς*** προεξάρχει εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰωάννου· Ὁ Πέτρος ἐπίσης κηρύττει τὴν ***δύναμιν*** τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ἡ λέξις μὲ αὐτὸν ἔχει ***συντηρητικὴν*** ἔννοιαν, σημαίνουσα τὴν ἐπίδρασιν, ἥτις συντελεῖ πρὸς συγκράτησιν τοῦ ἠθικοῦ Σύμπαντος, πρὸς περιορισμὸν καὶ κατεύθυνσιν τῶν ἠθικῶν πλασμάτων ἐντὸς τῆς ἠθικῆς τροχιᾶς. Α' Πέτρ. α'. 5: «Τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους εἰς σωτηρίαν». Ἐνῷ ὁ Παῦλος μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ***δύναμις*** ὑπὸ τὴν ἐνεργητικὴν αὐτῆς σημασίαν, δηλῶν τὸ ***ἐσωτερικὸν ἐλατήριον,*** ὅπερ ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς δρᾶσιν, εἰς ἀγῶνα διὰ νὰ κερδήση τὸν κόσμον διὰ τὸν Χριστόν.

Τὴν ***πηγὴν*** τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁ Παῦλος εὑρίσκει εἰς ***τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ.*** Ἐν τῷ Χριστῷ εἶναι ἀποτεταμιευμένη ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ· καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ μεταδίδεται ἡ δύναμις αὐτὴ εἰς τοὺς πιστούς. Αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέση τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ὡς κατέχων τὴν πηγὴν τῆς αἰωνίου καὶ ἀπεριορίστου ἠθικῆς δυνάμεως. Ὅθεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Θείας ταύτης δυνάμεως ἀνεστάτωσε τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν ὡς Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλὰ τὰ θαυμαστὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα δὲν παρατηροῦνται εἰμὴ ἐκεῖ, ὅπου οἱ ἄνθρωποι παραδέχονται τὴν Θείαν πηγὴν τῆς δυνάμεως ταύτης καὶ τὸ Θεῖον αὐτῆς κῦρος.

Ἐπιφανεῖς θεολόγοι καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἱστοριογράφοι ὀρθῶς ἐσημείωσαν καὶ ἐτόνισαν ὅτι τῆς ἀναγεννητικῆς ταύτης δυνάμεως στεροῦνται αἱ θρησκεῖαι ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἀρνοῦνται τὴν θεότητα τοῦ Ι. Χριστοῦ καὶ παραδέχονται Αὐτὸν ὡς ἁπλοῦν Διδάσκαλον τῆς ἠθικῆς καὶ Ἀναμορφωτήν. Αἱ τοιαῦται θρη-

σκεῖαι, καὶ ἂν ἀκόμη αὐτοτιτλοφορῶνται Χριστιανικαί, δὲν φέρουν τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους βλέπομεν μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες ἀποβλέπουν εἰς τὸν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα. Ἡ μόνη ζωτικὴ καὶ καρποφόρος θρησκεία εἶναι ἡ βασιζομένη ἐπὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ. Τὸ δὲ ἰσχυρότατον αὐτῆς ἐλατήριον εἶναι ***ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστὸν*** ὡς Σωτῆρα, φίλον καὶ βοηθόν, δυνάμενον καὶ πρόθυμον νὰ βαστάσῃ τὰ φορτία τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, νὰ παρηγορῇ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς θλίψεις των, νὰ μεταδίδῃ χάριν καὶ δύναμιν εἰς τὰς ἀνάγκας των καὶ νὰ τοὺς κάμνῃ νικητὰς κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ πιστοὺς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης.

Γεννᾶται τότε φυσικῶς τὸ ἐρώτημα: ***Πῶς μεταδίδεται*** εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ σωτήριος ἐκείνη δύναμις, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὸν Χριστόν; Διὰ ποίου ὀχετοῦ μεταφέρεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν; Ἀπαντῶμεν: «***Διὰ τοῦ Εὐαγγελίου***· διότι τὸ Εὐαγγέλιον φανερόνει τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον κατοικεῖ τὸ πλήρωμα τῆς ἠθικῆς παντοδυναμίας». Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον εὑρίσκομεν τὴν δύναμιν ἐκείνην ἀποτυπωμένην εἰς τὴν ἐπίγειον ζωήν, τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. «Δὲν ἐπαισχύνομαι», λέγει ὁ Παῦλος, «τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, διότι εἶναι ***δύναμις Θεοῦ*** εἰς πάντα τὸν πιστεύοντα, Ἰουδαῖόν τε πρῶτον καὶ Ἕλληνα».

Ἀλλὰ πῶς ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὰ ἀγαθὰ τοῦ Εὐαγγελίου; Διὰ τῆς ***πίστεως***. Ἡ πίστις εἶναι ὡς τὸ ἠλεκτρικὸν σύρμα, ἄνευ τοῦ ὁποίου τὸ ρεῦμα δὲν δύναται νὰ μεταδοθῇ, ὅσον ἰσχυρὸν καὶ ἂν ἦναι. Διὰ τῆς πίστεως ἡ ψυχὴ τίθεται εἰς συγκοινωνίαν μὲ τὴν πηγὴν τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ· ἡ μὴ πιστεύουσα ψυχὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς τοιαύτην συγκοινωνίαν.

Τοῦτο ἐννοεῖ ὁ Παῦλος, ὅταν λέγῃ: «Ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ (δηλ. ἡ περὶ τοῦ ἱλαστηρίου θανάτου τοῦ Χριστοῦ διδασκαλία) εἰς μὲν τοὺς ἀπολλυμένους εἶναι μωρία, εἰς ἡμᾶς δὲ τοὺς σωζομένους δύναμις Θεοῦ» (Α΄. Κορ. α΄. 18). Καὶ εὐθὺς παρὰ κάτω (ἐδ. 23): «Ἡμεῖς δὲ κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, εἰς μὲν τοὺς Ἰουδαίους σκάνδαλον, εἰς δὲ τοὺς Ἕλληνας μωρίαν». Ὁ ἐσταυρωμένος Σωτήρ, τὸ ἀντικείμενον τοῦ μίσους τῶν φανατικῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς περιφρονήσεως τῶν Ἐθνικῶν φιλοσόφων, καθίσταται δύναμις Θεοῦ εἰς τοὺς ἀποδεχομένους Αὐτὸν—δύναμις ἥτις συντρίβει τὴν ἀνθρωπίνην ἀλαζονείαν καὶ ταπεινόνει τὸν ἁμαρτωλὸν μέχρι χώματος καὶ σποδοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ δύναμις αὐτὴ γίνεται πρόξενος ἀγαθῶν, ἅτινα καμμία ἀνθρωπίνη δύναμις δὲν δύναται νὰ παράσχῃ καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἰσχυρότατον κινητήριον εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ δύναμις αὕτη δὲν ἐκβιάζει τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἑλκύει τὴν ψυχήν του, δεικνύουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἄπειρον ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ προκαλοῦσα τὴν ἀγάπην τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι ἡ ἰσχυροτάτη ἠθικὴ δύναμις, ἥτις δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Καὶ διὰ τῆς ἀγάπης ὁ Χριστιανισμὸς κατέκτησε τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνορωμαϊκὸν κόσμον καὶ πᾶσαν ἔκτοτε γενεὰν ἀνθρώπων.

Ἡ δύναμις αὕτη, ἂν καὶ πανίσχυρος, δὲν φανερόνεται μὲ θόρυβον ἢ ἐπίδειξιν. Ἡ ἐνέργειά της ὁμοιάζει πρὸς τὴν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν τῆς καρδίας

εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Περὶ τῆς καρδίας λέγουσιν οἱ φυσιολόγοι ὅτι ἂν ὅλαι αἱ σφύξεις αὐτῆς ἑνὸς ἡμερονυκτίου ἠδύναντο νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς ἕνα συνολικὸν παλμόν, ἡ δύναμις τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ παλμοῦ θὰ ἦτο ἀρκετὴ νὰ σηκώσῃ ἕναν τόννον σιδήρου εἰς ὕψος 60 μέτρων! Καὶ ὅμως πόσον ἡσύχως καὶ ἀθορύβως κτυπᾷ καὶ λειτουργεῖ ἡ καρδία! Ὁμοίως καὶ ἡ σώζουσα δύναμις τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ἐνεργεῖ ἀθορύβως ἀλλὰ παντοδυνάμως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχήν.

* * *

Ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι ***ἱκανοποιεῖ τὴν κυριωτέραν ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου.*** Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἰσχυρὸς εἰς πολλά, ἀλλ' ἀνίσχυρος ἠθικῶς· ὅσον δὲ περισσότερον ἀγωνίζεται διὰ τῶν ἰδίων του δυνάμεων νὰ ἀνυψωθῇ, τόσον περισσότερον βυθίζεται εἰς τὸν βόρβορον καὶ συναισθάνεται τὴν ἀνάγκην χειρὸς δυνατῆς διὰ νὰ τὸν ἀνασύρῃ ἐκεῖθεν. Τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνάγκης τοιαύτης βοηθοῦ χειρὸς ἔχει ἔμφυτον ὁ ἄνθρωπος, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἀρχέγονον κατάστασίν του. Ἀκόμη καὶ οἱ ἀγριώτεροι καὶ μᾶλλον ἀπολίτιστοι καὶ ἀμαθεῖς λαοὶ ἔχουν ἀόριστον συναίσθημα ἐνοχῆς καὶ ἀνάγκης ἐξιλασμοῦ ἀπέναντι ἑνὸς ἀοράτου καὶ ἀγνώστου θεοῦ· καὶ διὰ τοῦτο προβαίνουν εἰς πράξεις ἐξευμενίσεως καὶ ἐξιλεώσεως αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι οὐδέποτε αἱ τοιαῦται προσπάθειαι φέρουν εἰς τοὺς προσπαθοῦντας οὕτω πως νὰ ἐξιλεωθοῦν. τὸ συναίσθημα ὅτι ἐξηλείφθη ἡ ἐνοχή των.

Πρὸς τὴν ἀνάγκην ταύτην ἀποβλέπων ὁ Παῦλος γράφει: «Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, Χριστὸς ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν» (Ρωμ. ε'. 6), ὅπως μεταδώσῃ εἰς αὐτοὺς δύναμιν σώζουσαν. Ἀπέθανεν ὅπως τοὺς βοηθήσῃ νὰ ζήσουν κατὰ Θεόν. Τούτου ἔχει ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος—μιᾶς δυνάμεως, ἥτις νὰ τὸν ἐνισχύῃ νὰ τρέχῃ χωρὶς νὰ ἀπαυδήσῃ, νὰ παλαίῃ χωρὶς νὰ νικᾶται, νὰ περιπατῇ χωρὶς νὰ λιποψυχῇ. Τοῦτο δὲ κατορθόνει μόνον ἡ δύναμις, τὴν ὁποίαν παρέχει ***ὁ ἐσταυρωμένος Σωτήρ.*** Εἰς ὁλόκληρον τὸ Σύμπαν δὲν γνωρίζομεν δύναμιν ἀνωτέραν τῆς Θείας ἀγάπης, ἥτις ἐξεδηλώθη ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ.

Καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀνάγκην νὰ κρατῇ ὑψηλότερα καὶ ἀποφασιστικώτερα τὸν «λόγον τοῦ Σταυροῦ» — τὴν ἱλαστήριον θυσίαν καὶ ἀγάπην τοῦ Ἰ. Χριστοῦ,— ἥτις εἶναι ἡ δύναμις, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ἀνάμνησιν καὶ ἐπίδειξιν τῶν γενικῶν κατορθωμάτων τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸν κόσμον· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιδείξῃ τὸ κυριώτερον τεκμήριον τοῦ κύρους αὐτοῦ —τὴν δύναμιν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὴν δύναμιν τῆς φιλαλληλίας καὶ αὐτοθυσίας καὶ ἀγάπης, ἥτις σταυρώνει τὸ ***ἐγὼ*** καὶ καθιστᾷ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφοὺς καὶ ἥτις θὰ ἀναγεννήσῃ τὰς ἀνθρωπίνας κοινωνίας διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἀτόμων.

Ἐὰν μέχρι σήμερον δὲν ἐπετεύχθη ὁ ὑψηλὸς οὗτος σκοπός. τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ περιωρίσθη εἰς τοὺς τύπους καὶ ὄχι εἰς τὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας ἢ ἀπερροφήθη ἀπὸ σχολαστικὰς ἢ ἐκκλησιαστικὰς ἔριδας καὶ ἠμέλησε τὸ πρώτιστον αὐτῆς καθῆκον—τὴν ἔξαρσιν καὶ διακήρυξιν ***τῆς δυ-***

νάμεως τοῦ Σταυροῦ. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία ὑπεράνθρωπος· δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ζητῶμεν ἐπιστημονικὰς καὶ φυσικὰς ἀποδείξεις τῶν ὑπερφυσικῶν ἐκδηλώσεων τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως ἡμῶν. Τὰ μεγαλείτερα θαύματα δὲν εἶναι τὰ ὑλικά, ἀλλὰ τὰ ἄϋλα· δὲν εἶναι θαύματα, ὡς τὰ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ὀψαρίων, ἀλλὰ θαύματα ἀναγεννήσεως καὶ μεταβολῆς τῆς ἁμαρτωλῆς φύσεως εἰς ἁγίαν. Ὅταν διὰ τοῦ κηρύγματος τῆς διὰ τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ σωτηρίας ἑλκυσθοῦν πρὸς Αὐτὸν ψυχαὶ πρότερον αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ὕλης, τότε τὰ θαύματα τῆς χάριτος, ἅτινα θὰ φανερωθοῦν, θὰ τρέψουν εἰς φυγὴν πάντας τοὺς σήμερον λυσσαλέως πολεμοῦντας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ «πύλαι ᾍδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς!»

ΑΙ ΔΥΟ ΑΜΟΙΒΑΙ

«Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».
Ρωμ. ϛ'. 23.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο εἶναι ὁ ἐπίλογος τοῦ ἕκτου κεφαλαίου τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τὸ ὁποῖον κεφάλαιον εἶναι μία μακρὰ σύγκρισις μεταξὺ τῶν **δούλων τῆς ἁμαρτίας** καὶ τῶν **δούλων τοῦ Θεοῦ.** Ἕκαστος ἄνθρωπος δουλεύει ἢ εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἢ εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Ἀπόστολος λέγει ἀνωτέρω (ἐδάφ. 16): «Δὲν ἐξεύρετε ὅτι εἰς ὅντινα παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους πρὸς ὑπακοήν, εἶσθε δοῦλοι ἐκείνου, ἢ τῆς ἁμαρτίας πρὸς θάνατον ἢ τῆς ὑπακοῆς πρὸς δικαιοσύνην;» Ὁ δὲ μισθός, ἡ ἀμοιβὴ τῆς τοιαύτης δουλείας ὀνομάζεται ***καρπός, τέλος, ὀψώνια***. «Τίνα λοιπὸν καρπὸν εἴχετε τότε ἐξ ἐκείνων τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα τώρα αἰσχύνεσθε; Διότι τό τέλος ἐκείνων εἶναι θάνατος. Ἀλλὰ τώρα, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ δουλωθέντες εἰς τὸν Θεόν, ἔχετε τὸν καρπόν σας εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος, ζωὴν αἰώνιον».

Ἡ λέξις ***καρπὸς*** σημαίνει ἐκεῖνο, ὅπερ φυσικῶς καὶ ἀναγκαίως πηγάζει καὶ παράγεται ἔκ τινος ζωῆς ἢ ἐργασίας. ***Τέλος*** σημαίνει τὸ τέρμα ἢ τὸν σκοπόν, πρὸς τὸν ὁποῖον τείνει, τρέχει νὰ καταλήξῃ ἡ ζωὴ ἢ ἐργασία. ***Οψώνια*** σημαίνει τὸν μισθὸν ἢ τὴν ἀμοιβήν, ἥτις δικαιωματικῶς πληρόνεται δι' ὑπηρεσίαν τινά.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν δουλείας μεταχειρίζεται ὁ Ἀπόστολος ἄλλην λέξιν—***χάρισμα***—ἥτις δηλοῖ ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἁγίας ζωῆς εἶναι τόσον ἔνδοξος καὶ λαμπρά, ὥστε οὔτε ὡς μισθὸς δύναται νὰ κερδηθῇ οὔτε ὡς βραβεῖον νὰ ἀποκτηθῇ οὔτε ὡς δικαίωμα νὰ ἀπαιτηθῇ, ἀλλὰ δίδεται ὡς ***δῶρον***.

Εἰς τὸ πρὸ ἡμῶν ἐδάφιον ἡ διαστολὴ καὶ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς δουλείας πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τῆς ὑπακοῆς πρὸς τὸν Θεὸν συνοψίζεται μὲ κτυπητὴν συντομίαν. Ἡ ἁμαρτία παριστάνεται ὡς συνεπαγομένη ἀναποφεύκτως μισθόν τινα ἢ ὀψώνια, ἐνῷ ἡ αἰώνιος ζωὴ εἶναι τὸ δῶρον τῆς Θείας χάριτος πρὸς τοὺς ὄντας καὶ ζῶντας ἐν Χριστῷ. Ὁ θάνατος εἶναι ἡ φυσικὴ συνέπεια καὶ ποινὴ τῆς

ἁμαρτίας· εἶναι ἡ δικαία καὶ λογικὴ τιμωρία τῆς παρακοῆς καὶ περιφρονήσεως πρὸς τὸν τέλειον νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἁγιωσύνη εἶναι ὁ φυσικὸς καρπὸς τῆς ἀληθοῦς ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεῖον νόμον· ἀλλ' ἡ αἰώνιος ζωή, συνεπαγομένη τὴν ἄφατον εὐδαιμονίαν τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, εἶναι τόσον ἔνδοξον πρᾶγμα, ὥστε πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς δωρεὰ τῆς Θείας χάριτος καὶ φιλανθρωπίας.

Τί εἶναι θάνατος; Ὄχι ἐκμηδένισις, ὡς διδάσκουν τινές. Αἱ Ἱ. Γραφαὶ παρέχουν διαφόρους εἰκόνας τοῦ θανάτου, ὡς λ. χ. τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀδάμ, δι' ἧς εἰσῆλθεν ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον, τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀρχικῆς ἁγνότητος καὶ καθαρότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς ἐνοχῆς. Εἰς ἕτερον χωρίον τῆς Πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς (η' 6), θάνατος λέγεται «τὸ φρόνημα τῆς σαρκός», ἡ «ἔχθρα πρὸς τὸν Θεόν», ἤτοι, φύσις, νοῦς, ψυχὴ ἁμαρτωλὴ καὶ πεπωρωμένη. Καὶ εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ, ἡ ἀπομάκρυνσις καὶ ἀποξένωσις ἀπὸ τοῦ Θεοῦ χαρακτηρίζεται ὡς θάνατος (Λουκ. ιε'. 24).

Ἐξ ἄλλου, αἰώνιος ζωὴ εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ θανάτου—ἤτοι, ἡ ἐξάλειψις τῆς ἐνοχῆς, ἡ ἐπανάκτησις τῆς καθαρότητος, ἡ ἐξάγνισις τῆς ψυχῆς τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἡ ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν στενὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνίαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις τῆς πρὸς τὸν Θεὸν δουλείας διαφέρει τῆς δουλείας πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Αὕτη μὲν εἶναι ζυγὸς σκληρὸς καὶ βαρύς, κυρτόνων τὴν ψυχὴν τοῦ δουλεύοντος. Ἀλλ' ὁ δουλεύων εἰς τὸν Θεὸν δὲν λέγεται καὶ δὲν εἶναι δοῦλος ἀλλ' ***υἱός.*** «Ἐπειδὴ ὅσοι δικαιοῦνται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, οὗτοι εἶναι υἱοὶ Θεοῦ. Διότι δὲν ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας, διὰ νὰ φοβῆσθε πάλιν, ἀλλὰ πνεῦμα υἱοθεσίας... Ἐὰν δὲ [ἤμεθα] τέκνα, [εἴμεθα] καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ (Ρωμ. η'. 14, 17).

Ὁποίαν ἄπειρον δόξαν καὶ χαρὰν δίδει ὁ Θεὸς εἰς τὰ τέκνα Αὐτοῦ! Τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ ἡ ἐλευθερία εἶναι τελεία· ὁ ζυγὸς τῆς ἁμαρτίας ἐθραύσθη, τὸ φόβητρον τοῦ Νόμου κατελύθη διὰ παντός!

Ὁλόκληρος ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ—σῶμα, ψυχὴ καὶ νοῦς—εἶναι σύμμορφος μὲ τὴν Θείαν εἰκόνα, ὅπως αὕτη ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θείου Λόγου. Ἤδη εὑρίσκεται εἰς τελείαν ἁρμονίαν μὲ τὸν οὐράνιον Πατέρα του. Ἤδη νικᾷ πάντας τοὺς ἐχθροὺς τῆς εἰρήνης, καθαρότητος καὶ ἠθικῆς δυνάμεώς του. Ὁ Νόμος δὲν τῷ ἐμπνέει πλέον τρόμον, διότι ὁ Νόμος ἱκανοποιήθη πλήρως διὰ τῶν παθημάτων καὶ τῆς ἱλαστηρίου θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Σατανᾶς δὲν τολμᾷ νὰ τὸν ἐλέγξῃ, διότι Θεὸς ὁ δικαιῶν καὶ ὁ σώζων. Ἀκόμη καὶ ὁ θάνατος τοῦ σώματος ἐνικήθη καὶ ἀπώλεσε διὰ τὸν Χριστιανὸν τὸν κέντρον αὐτοῦ.

Εἰς ἐπίμετρον, ὁ πιστὸς Χριστιανὸς ἔχει τὴν σταθερὰν καὶ ἀσάλευτον βεβαιότητα τῆς τελείας ἑνώσεως μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐδῶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μετὰ θάνατον εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἄνευ τῆς βεβαιότητος ταύτης ἡ εὐδαιμονία τοῦ Χριστιανοῦ θὰ ἦτο ἀτελὴς καὶ ἀμφίβολος. Ἡ ἐλευθερία του πιθανὸν νὰ μετεβάλλετο πάλιν εἰς δουλείαν, ἡ υἱοθεσία εἰς ἀποξένωσιν ἡ ἁρμονία εἰς διάστασιν, ἡ νίκη εἰς ἧτταν. Ἀλλὰ τὸ 8ον κεφ. τῆς πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς, ὅπερ ἀρχίζει μὲ τὴν διακήρυξιν: «Δὲν εἶναι λοιπὸν τώρα οὐδεμία κατάκρισις εἰς τοὺς ἐν Χριστῷ

Ἰησοῦ» τελειώνει μὲ τὴν παρήγορον διαβεβαίωσιν ὅτι «οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε παρόντα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὕψος οὔτε βάθος οὔτε ἄλλη τις κτίσις θέλει δυνηθῇ νὰ χωρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν!»

('Εκ τῶν τοῦ ***Μιχαὴλ Καλοποθάκη***)

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΝΗΠΙΟΒΑΠΤΙΣΜΟΥ

Ἐν συνεχείᾳ τῶν γραφέντων εἰς τὸν «Ἀστέρα» τοῦ παρελθόντος μηνὸς περὶ τῆς βαπτίσεως τῶν τέκνων τῶν πιστῶν κατὰ τὴν βρεφικήν των ἡλικίαν, ἄς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἀστέρος» ἐπὶ ὀλίγων εἰσέτι σημείων.

1) Τὸ ἐν ὕδατι βάπτισμα, εἴτε προηγεῖται τῆς σωτηρίας εἴτε ἕπεται αὐτῆς, δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκην ὅτι ὁ βαπτισθεὶς ἀπέκτησε τίτλον τινὰ διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἁπλῶς διότι ἐβαπτίσθη, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποκλείεταί τις μετανοήσας καὶ πιστεύσας, μὴ λαβὼν ὅμως εὐκαιρίαν νὰ βαπτισθῇ ἐν ὕδατι.

Διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ἔχομεν παράδειγμα τὸν Σίμωνα τὸν Μάγον ὅστις ἂν καὶ ἐβαπτίσθη (ἐνήλικος δέ), οὐδέποτε εἶχε γνωρίσει τί σημαίνει μετάνοια εἰς Θεὸν (Πράξ. η'. 13, 20—23). Διὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἔχομεν τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ λῃστήν, ὅστις ἂν καὶ οὐδέποτε ἐβαπτίσθη, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι θὰ εἰσήρχετο εἰς τὸν Παράδεισον μετ' Αὐτοῦ. Ἐδῶ λοιπὸν ἔχομεν βάπτισμα ἐν ὕδατι ***ἄνευ ὅμως σωτηρίας,*** καὶ σωτηρίαν ***ἄνευ βαπτίσματος ἐν ὕδατι,***

2) Διὰ τοῦ βαπτίσματος τὰ τέκνα τῶν πιστῶν δὲν εἰσέρχονται εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἰσέρχονται εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ Χριστοῦ [1] διὰ νὰ μαθητευθῶσιν εἰς τὰ τῆς πίστεως, εἰσέρχονται εἰς τὸν κύκλον τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀρχίζουν νὰ γνωρίζουν τὰ μέσα τῆς χάριτος καὶ νὰ ἐπωφελῶνται αὐτῶν. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποστερήσῃ ὁ Χριστιανὸς γονεὺς τὰ τέκνα του τῶν προνομίων καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας; Εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ θεωρήσῃ ξένα; Ἐὰν τὰ ἀφήσῃ ἀβάπτιστα, χωρὶς δηλαδὴ νὰ διαδηλώσῃ δημοσίᾳ ὅτι αὐτὸς ἐπιθυμεῖ νὰ τὰ ἴδῃ ἀφιερωμένα εἰς τὸν Θεόν, ἀκολουθοῦντα τὴν ὁδὸν τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἠκολούθησε, εἶναι ὡς ἐὰν τοῖς ἔλεγεν: «Ἐγὼ ἠκολούθησα τὸν Χριστόν, ἀλλὰ σεῖς κάμετε ὅ,τι θέλετε, ἐγὼ δὲν ἀναμιγνύομαι, εἶναι ὑπόθεσις ἰδική σας». Καὶ τὸ ὅτι μὲν εἶναι ὑπόθεσις ἰδική των νὰ συνειδητοποιηθοῦν, ὅταν μεγαλώσουν, εἰς τὰ τῆς πίστεως, εἶναι ἀναμφισβήτητον· εἶναι δυνατὸν ὅμως ὁ Χριστιανὸς γονεὺς νὰ ἀπαλλαγῇ πάσης εὐθύνης διὰ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ τέκνου του; Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί ἔκαμε μὲ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ ὅτι «πρὸς σὲ καὶ πρὸς τὰ τέκνα σου εἶναι ἡ ἐπαγγελία;» Ὁ πιστός, προσάγων τὰ τέκνα του εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀφιερώνων

---

(1) Βλέπε Ξ. Π. Μόσχον δ. φ. «Βάπτισμα ἐν ὕδατι καὶ βάπτισμα ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ» 1934, σελ. 11.

αὐτά, δημοσίᾳ, εἰς τὸν Θεόν, κρατεῖ καὶ πιστεύει εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ ὅτι «θὰ σωθῇς σὺ καὶ ὁ οἶκός σου» καὶ διακηρύττει ἀνεπιφυλάκτως: «Ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος μου θὰ ἀνήκωμεν εἰς τὸν Κύριον»!

3) Οἱ μετ' ἐπιμονῆς ἐχόμενοι τοῦ βαπτίσματος τῶν ἀνηλίκων καὶ ὅταν ἀκόμη οὗτοι ἐβαπτίσθησαν κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἀποδεικνύονται ὅτι δὲν ἀπηλλάγησαν τελείως τῆς ἰδέας τῆς ***αὐτοδικαιώσεως.*** Δηλαδή, δὲν στηρίζουν τὴν βεβαιότητα τῆς σωτηρίας των καὶ τῆς εἰσαγωγῆς των ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς χάριτος εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἰς μίαν πρᾶξιν, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἴδιοι προβαίνουν. Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀναφαίνεται ἡ φυσικὴ τάσις τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐξαρτᾷ ἔστω καὶ μέρος τι τῆς τακτοποιήσεως του ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν ἰδίων του ἀποφάσεων καὶ πράξεων. Ἡ λανθάνουσα αὕτη ἰδέα τῆς αὐτοδικαιώσεως εἶναι τόσον ἀντιευαγγελικὴ καὶ ἐπικίνδυνος, ὥστε πρέπει νὰ πολεμηθῇ καὶ νὰ ἀπορριφθῇ ἄνευ συζητήσεως. Ἡ προσήλωσις εἰς ἕνα ἐξωτερικὸν τύπον, ὡς τὸ βάπτισμα ἐν ὕδατι, ἐνέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἐκπέσωμεν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἀποκοπῶμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν ὁ τύπος αὐτὸς γίνῃ ἡ σημαία τῆς ὁμολογίας μας. Ἡμεῖς πιστεύομεν ὅτι ἡ σωτηρία μας εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἔργον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. «Οὐχὶ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς» (Α'. Ἰωάν. δ'. 10). «Σεῖς δὲν ἐξελέξατε ἐμέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξέλεξα ὑμᾶς» (Ἰωάν. ιε'. 16). Πρὶν ἡμεῖς Τὸν γνωρίσαμεν, Ἐκεῖνος ἐγνώρισεν ἡμᾶς. Πρὶν ἡμεῖς εὑρεθῶμεν εἰς θέσιν νὰ Τὸν ἐννοήσωμεν, σπεύδει πρὸς συνάντησίν μας καὶ ἐκτείνει τὰς χεῖράς Του πλήρεις εὐλογιῶν πρὸς ἡμᾶς. Εἰς τὸ κατώφλιον τῆς ζωῆς ἐνῷ ἀκόμη ἤμεθα νήπια, τί λέγω, πρὶν εἰσέτι γεννηθῶμεν, διὰ τοῦ ἐλέους, τὸ ὁποῖον ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς γονεῖς μας, προαναγγέλλει τὴν θέλησιν καὶ διάθεσίν Του νὰ εὐλογήσῃ ἡμᾶς, οἵτινες ἀκολουθοῦμεν. Εἰς τὸν οἶκον, εἰς τὸν ὁποῖον ηὐδόκησε νὰ μᾶς προσθέσῃ, ἐγνώρισε τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. Βεβαίως τοῦτο συνεπάγεται μεγάλας εὐθύνας διὰ τὰ τέκνα τῶν πιστῶν, ἀκριβῶς ὅπως κάθε εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἀκολουθεῖται ὑπὸ ἀναλόγου εὐθύνης· ἀλλὰ δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποτελῇ δεῖγμα τῆς ἀπείρου ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς.

4. Τὸ μέγα ἐπιχείρημα τῶν ἀναβαπτιζομένων εἶναι ὅτι τὸ βάπτισμα, ὡς ἐπέχον θέσιν ὁμολογίας, πρέπει νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ Χριστιανοῦ εὐθὺς ὡς οὗτος ἀποκτήσῃ ἀτομικὴν πεῖραν τῆς πίστεως. Ὅτι ἀπαιτεῖται δημοσία ὁμολογία πίστεως ἡ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία τὸ παραδέχεται καὶ διὰ τοῦτο οὐδένα δέχεται εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν μελῶν της, ἀσχέτως πρὸς τὸ ἂν ἀνήκῃ εἰς οἰκογένειαν πιστῶν ἢ προέρχεται ἐκ τῶν ἔξω, ἂν δὲν προβῇ εἰς δημοσίαν ὁμολογίαν καὶ ἀποδοχὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλ' οἱ τὸ ἐν ὕδατι βάπτισμα κρατοῦντες ὡς ὁμολογίαν πίστεως πολλάκις ἐν τῇ πράξει ἀρνοῦνται ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγουν ὅτι παραδέχονται· διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπέχον θέσιν δημοσίας ὁμολογίας βάπτισμα, ***ὅπερ γίνεται κρυφίως ἢ ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.*** Τὸ τοιοῦτο συνέβη καὶ συμβαίνει συχνά. Τί εἴδους λοιπὸν δημοσία ὁμολογία εἶναι αὐτή, τῆς ὁποίας οὐδὲ οἱ πλησιέστερον κείμενοι φίλοι καὶ συγγενεῖς δὲν λαμβάνουν γνῶσιν; Ἢ τί εἴδους σημεῖον εἰσδοχῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι τὸ βάπτισμα, ὅταν γίνεται μετὰ 5 ἢ 10 ἢ καὶ 15 ἔτη ἀφ' ὅτου ὁ Χριστιανὸς ἐπίστευσε κα

εἰσῆλθεν εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας; Δὲν εἶναι φανερὸν ὅτι ἀποδίδεται εἰς ἓν ἐξωτερικὸν σημεῖον, εἰς μίαν παραστατικὴν τελετήν, μεγαλητέρα σημασία ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει;

Πόσον προτιμότερον καὶ ὠφελιμώτερον θὰ ἦτο, ἂν ὅλοι οἱ γνωρίσαντες τὸν Χριστὸν ὡς Σωτῆρα αὐτῶν ἐπρόσεχον περισσότερον εἰς τὰς μεγάλας πνευματικὰς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου — τὴν ἀναγέννησιν, τὴν ζωὴν τῆς ἀφιερώσεως, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν πλήρωσιν διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς πειθαρχίας καὶ τάξεως, ἣν ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διαγράφει, ἀντὶ νὰ καταγίνωνται καὶ νὰ φθείρωνται μὲ τὸν ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον!

Μιχ. Κυριακάκης.

ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟΝ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὁ ἀρχαῖος καθεδρικὸς ναὸς τῆς Ἀγγλικῆς πόλεως Οὐέλς ἔχει ὡρολόγιον περιώνυμον. Ἐπὶ μικροῦ ἐξώστου κάτωθεν τοῦ δίσκου τοῦ ὡρολογίου στέκονται δύο σιδηρὰ ἀγάλματα, παριστῶντα πολεμιστὰς τοῦ Μεσαίωνος καὶ μεταξύ των εἶναι κρεμασμένοι δύο κώδωνες, εἷς πελώριος καὶ εἷς μικρότερος. Καθὲν τῶν δύο ἀγαλμάτων κρατεῖ μεγάλην σφύραν, ὅταν δὲ ὁ λεπτοδείκτης τοῦ ὡρολογίου φθάσῃ εἰς τὸ τέταρτον τῆς ὥρας, ἀμφότερα τὰ ἀγάλματα σηκώνουν τὰς σφύρας των, καὶ πρῶτον ὁ εἷς σιδηροῦς πολεμιστὴς κτυπᾷ τὸν μικρὸν κώδωνα, ἔπειτα εὐθὺς ὁ ἕτερος κτυπᾷ τὸν μεγάλον κώδωνα ἅπαξ, σημαίνων τὸ πρῶτον τέταρτον τῆς ὥρας. Μετὰ δεκαπέντε ἀκόμη λεπτά, ὁ πρῶτος πολεμιστὴς κτυπᾷ πάλιν τὸν μικρὸν κώδωνα καὶ ὁ δεύτερος καταφέρει κατὰ τοῦ μεγάλου κώδωνος δύο κτυπήματα. Κατόπιν διὰ τριῶν κτυπημάτων σημαίνονται τὰ τρία τέταρτα· καὶ ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ὥρα, τὸ δεύτερον ἄγαλμα κτυπᾷ ὁλόκληρον τὴν ὥραν. Ὅλαι αὐταὶ αἱ κινήσεις γίνονται διὰ ἐντέχνου μηχανισμοῦ· καὶ ἀπὸ ἑκατοντάδων ἐτῶν τὰ σιωπηλὰ καὶ ἄψυχα αὐτὰ ἀγάλματα σημαίνουν τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὴν παρέλασιν τῶν ὡρῶν.

Κάτωθεν τοῦ ἐξώστου, ὅπου στέκουν αὐτὰ τὰ σιδηρᾶ ἀνδρείκελα, ἀναγινώσκεται μεγάλοις γράμμασιν ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή: «***Ἵνα μή τι ἀπόληται***». Αἱ λέξεις αὗται εἶναι εἰλημμέναι ἐκ τῆς Εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως τοῦ θαύματος τῆς θρέψεως τῶν 5000 διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ὀψαρίων, ὅτε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς: «Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται» (Ἰωάν. ς'. 12). Ἐὰν τὰ ψιχία τοῦ ἄρτου ἔπρεπε νὰ περισυλλεχθοῦν πρὸς χρῆσιν, πόσῳ μᾶλλον τὰ ψιχία τοῦ χρόνου — τὰ λεπτὰ καὶ δευτερόλεπτα, τὰ τέταρτα καὶ αἱ ὧραι — εἶναι ἄξια περισυλλογῆς καὶ φειδοῦς! Τοιαύτη ἰδέα φαίνεται ὅτι ἐνέπνευσε τὸν ἀρχαῖον ὡρολογοποιόν, ὅστις ἔστησε τοὺς δύο ἐκείνους σιδηροῦς φρουροὺς ἑκατέρωθεν τοῦ ὡρολογίου του καὶ ἐχάραξε τὴν εὐσεβῆ ἐκείνην ἐπιγραφήν,

Πόσον δυστυχῶς διαφορετικὴ ἀντίληψις ἐπικρατεῖ σήμερον περὶ τῆς πολυτιμότητος τοῦ χρόνου! Εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου ὑπάρχουν λέξεις καὶ φράσεις ἐκφράζουσαι τὴν ἀνάγκην, ἣν αἰσθάνονται οἱ ἄνθρωποι, τοῦ νὰ περνοῦν

τὸν καιρὸν ὅσον τὸ δυνατὸν γρήγορα καὶ ἀσυναισθήτως. Ποσάκις ἀκούομεν τὴν φρᾶσιν «Νὰ σκοτώσωμεν τὴν ὥραν», ἢ βλέπομεν ἐφευρέσεις καὶ ἀσχολίας (ἀκόμη καὶ κολοκυθόσπορον, τὸ «πασσατέμπο» λεγόμενον) «διὰ νὰ περνᾷ ἡ ὥρα»!

Καὶ δὲν πρόκειται περὶ ἐκείνων, οἵτινες κακῶς μεταχειρίζονται τὸν καιρόν των εἰς κακουργήματα ἢ ἐπιβλαβεῖς πράξεις· αὐτοὺς ὅλοι ὁμοφώνως καταδικάζομεν. Πάμπολλοι ὅμως δαπανοῦν πολυτίμους ὥρας εἰς ἀργίαν ἢ εἰς ματαίας ἀσχολίας καὶ διασκεδάσεις, μὴ συναισθανόμενοι ὅτι ἁμαρτάνουν πρὸς τὸν Θεόν, σπαταλῶντες τοιουτοτρόπως τὸ πολυτιμότατον Αὐτοῦ δῶρον πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Σκεφθῆτε τί ἔστι χρόνος. Ὁλόκληρος ἡ ἐπίγειος ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μηδαμινὸν μόριον τῆς ***αἰωνιότητος.***

Σκεφθῆτε τί ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ χρόνου, τῶν ὡρῶν καὶ ἡμερῶν τῆς βραχείας ἐπιγείου ζωῆς μας! Ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ αἰωνία μας εὐδαιμονία ἢ κακοδαιμονία — ὁλόκληρον τὸ ἀτελεύτητον ***μετέπειτα,*** τὸ ὁποῖον μᾶς ἀναμένει πέραν τοῦ τάφου.

Σκεφθῆτε πόσον ***ταχύπτερος*** εἶναι ὁ χρόνος. Τοῦτο τὸ αἰσθανόμεθα ὅταν ἀπασχοληθῶμεν εἰς σπουδαίαν τινὰ ἐργασίαν καὶ δὲν μᾶς μείνῃ καιρὸς νὰ τὴν φέρωμεν εἰς πέρας. Τὸ αἰσθανόμεθα ἐπίσης ὁλοὲν περισσότερον, ὅσον προχωρεῖ ἡ ἡλικία, καὶ συλλογιζόμεθα πόσα πράγματα εἴχομεν σκεφθῆ νὰ ἐπιτελέσωμεν καὶ πόσον ὀλίγος χρόνος μᾶς ἀπέμεινε πρὸς τοῦτο.

Σκεφθῆτε πόσον ***σπουδαῖος*** εἶναι ὁ χρόνος — πόσα καλὰ καὶ εὐγενῆ καὶ ὠφέλιμα ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν καὶ ποσάκις παρημελήσαμεν τὰς πρὸς τοῦτο εὐκαιρίας καὶ καταλλήλους στιγμάς. Ἡ ζωή μας εἶναι κατεσπαρμένη μὲ μεταμελείας. Τὸ καθῆκον μᾶς καλεῖ ἀφ' ἑνὸς, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μᾶς παρασύρει ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου, τὰ πρόσκαιρα καὶ κενὰ πάσης οὐσίας καὶ σκοπιμότητος πράγματα. Ὄχι τέταρτα, ὄχι ὥρας ἀπολεσθείσας, ἀλλ' ἡμέρας καὶ μῆνας καὶ ἔτη ὁλόκληρα, τὰ ὁποῖα παρῆλθον ἀνεπιστρεπτεί, κατασπαταληθέντα εἰς μηδαμινὰ καὶ μάταια, ἔχομεν ὅλοι νὰ κλαύσωμεν. Καὶ ἀναμφιβόλως τὰ βασανιστήρια τῆς αἰωνίας κολάσεως δὲν θὰ ἦναι πῦρ καὶ θεῖον, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ἀτελεύτητος ἀνάμνησις καὶ ἀνωφελὴς μεταμέλεια διὰ τὰς κατὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν ἀπολεσθείσας εὐκαιρίας.

Τί λοιπὸν πρέπει νὰ πράξωμεν; «Περισυνάξατε τὰ ἀπομεινάρια τοῦ χρόνου, ὅστις σᾶς ὑπολείπεται, ἵνα μή τι ἀπόληται!» Κάθε ὥρα, κάθε στιγμὴ εἶναι πολύτιμος καὶ ἀξίζει νὰ τὴν περισυλλέξωμεν καὶ νὰ τὴν χρησιμοποιήσωμεν ὠφελίμως. Ἂς μὴ περιφρονήσωμεν τὰς στιγμάς, τὰ λεπτὰ καὶ δευτερόλεπτα, διότι δυνάμεθα νὰ τὰ συγκεντρώσωμεν εἰς ὥρας καὶ ἡμέρας διὰ σκοποὺς ἀνταξίους τοῦ ἐπιγείου προορισμοῦ μας.

Εἰς τὴν Ὀξφόρδην, εἰς κάποιον κῆπον τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου, ὑπάρχει ἀρχαῖον ἡλιακὸν ὡρολόγιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι χαραγμέναι αἱ λέξεις: ***«Χάνονται ἀλλ ὑπολογίζονται».*** Αἱ ὧραι δηλ. παρέρχονται, ἀλλὰ καταχωροῦνται εἰς λογαριασμόν μας. Μᾶς ἀνῆκόν ποτε διὰ νὰ τὰς ἐξοδεύσωμεν καλῶς, καὶ νὰ δώσωμεν καλὸν ἀπολογισμὸν αὐτῶν εἰς τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς τὰς ἐνεπιστεύθη. Εἴτε λοιπὸν καλῶς τὰς ἐχρησιμοποιήσαμεν εἴτε κακῶς, παρῆλθον καὶ περὶ ἑκάστης

αὐτῶν θὰ δώσωμεν λογαριασμόν, ὅπως οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι τῆς παραβολῆς διὰ τὰ τάλαντα, ἅτινα τοῖς ἐνεπιστεύθη ὁ κύριός των. Ἂς προσέξωμεν ἑπομένως ὅπως τοῦ λοιποῦ καμμία στιγμή, καμμία ὥρα τῆς ἡμέρας, μὴ πάῃ χαμένη. «Συναγάγετε τὰ περισσεύοντα, ἵνα μή τι ἀπόληται», καὶ ἵνα δυνηθῶμεν νὰ δώσωμεν εὐπρόσδεκτον λογαριασμὸν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν τοῦ ἐμπιστευθέντος εἰς ἡμᾶς χρόνου.

Προσοχὴ εἰς τοὺς ***κλέπτας τοῦ χρόνου!*** Πρῶτος τοιοῦτος κλέπτης εἶναι ἡ ***ὀκνηρία.*** Πόσαι χρυσαῖ στιγμαὶ καὶ ὧραι χάνονται εἰς ὕπνον — οὐχὶ τὸν ὠφέλιμον καὶ ζωογόνον ὕπνον, ὅστις εἶναι ἀναγκαῖος διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς διανοίας, ἀλλὰ τὸν περιττὸν ὕπνον, ὅστις ἀποχαυνόνει. Ποσάκις ἀμελοῦμεν καθήκοντα ἢ πράξεις εὐγενεῖς καὶ χριστιανοπρεπεῖς, ἐπειδὴ βαρυνόμεθα!

Δεύτερος κλέπτης τοῦ χρόνου εἶναι ἡ ***ἀναβολή.*** Εἶναι πολὺ συνήθης ἀνθρωπίνη ἀδυναμία τὸ ἀναβάλλειν εἰς αὔριον τὰ καθήκοντα τῆς σήμερον, μὲ τὴν παραμικρὰν ἀφορμήν. Ἡ ἀναβολὴ εἶναι ἐνίοτε ἀναγκαία καὶ δικαιολογημένη, ὅταν διὰ τὴν σήμερον προβάλλει μία ἐργασία ἐπείγουσα, χάριν τῆς ὁποίας ἀναβάλλομεν δι᾿ αὔριον ἄλλην ἐργασίαν ὀλιγώτερον ἐπείγουσαν. Περὶ τοιαύτης ἀναβολῆς δὲν ὁμιλοῦμεν ἐδῶ, ἀλλὰ περὶ ἀναβολῆς δι᾿ αὔριον ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου καὶ ὡς ἐκ τούτου ***σπατάλης τῆς σήμερον,*** ὡς συνήθως συμβαίνει ὅταν ἡ ἀναβολὴ προέρχεται ἐκ νωθρότητος. Εἶναι δὲ πασίγνωστον ὅτι διὰ τῶν ἀναβολῶν πολλάκις ματαιοῦται ἐντελῶς ἡ ἐκτέλεσις ἑνὸς καθήκοντος. Ἄλλως τε καὶ δὲν γνωρίζομεν ἐὰν θὰ ἤμεθα αὔριον ἐν τῇ ζωῇ.

Ἄλλος κλέπτης τοῦ χρόνου εἶναι ***ἡ ἐνασχόλησις εἰς πράγματα μάταια.*** Δύναται κανεὶς νὰ ἐργάζεται ἀδιακόπως καὶ ἐπιπόνως καὶ ὅμως νὰ χάνῃ τὸν καιρόν του. Παραβαλλόμεναι πρὸς τὸν μέγαν καὶ ὑψηλὸν σκοπόν, πρὸς τὸν ὁποῖον πρέπει κάθε ἄνθρωπος νὰ κατευθύνῃ τὴν ζωήν του, αἱ περισσότεραι ἀνθρώπιναι ἀσχολίαι εἶναι ματαιοπονίαι. Ἐκεῖνος, ὅστις ὅλην του τὴν ζωὴν κατηνάλωσεν εἰς τὴν ἀπόκτησιν χρημάτων ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπόν, ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸν θάνατον, εἶναι ἐξ ἴσου πτωχὸς μὲ ἐκεῖνον, ὅστις ἐθησαύριζε βότσαλα, ὅπως τὰ μικρὰ παιδία εἰς τὴν παραθαλασσιάν. Ἐκεῖνος, ὅστις ὅλην τὴν ζωήν του ἐδαπάνησε ζητῶν νὰ ἐπιτύχῃ δόξαν, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποθνήσκει ἀδόξως.

Τὸ παρελθὸν ἔφυγεν ἀνεπιστρεπτεί, ἀλλὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μας.

Ἂς λάβωμεν ἕκαστος ὡς κανόνα τοῦ ὑπολοίπου τῆς ἐπιγείου του παροικίας τὴν προσευχὴν τοῦ Ψαλμῳδοῦ (Ψαλμ. 90, 12): «Δίδαξον ἡμᾶς οὕτω νὰ μετρῶμεν τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ὥστε νὰ προσκολλῶμεν τὰς καρδίας ἡμῶν εἰς τὴν σοφίαν».

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τῶν πραγμάτων εἶναι συνετὸν νὰ θεωρῶμεν ὡς πρωτεύοντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν μεγάλην ἀξίαν, ὡς δευτερεύοντα δὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν μικρὰν ἀξίαν· καὶ αὐτὸ συνήθως κάμνομεν.

Μόνον τὰ μικρὰ παιδία καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες εὑρίσκονται εἰς παχυλὴν ἄγνοιαν, ἢ ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ὁ νοῦς δὲν λειτουργεῖ καλῶς, περιπίπτουν εἰς τὸ λάθος, τοῦ νὰ δίδουν πρωτεύουσαν θέσιν εἰς τὰ ἀσήμαντα καὶ ἐπουσιώδη, δευτερεύουσαν δὲ εἰς τὰ σημαντικὰ καὶ οὐσιώδη.

Ἐν τούτοις τὸν γενικὸν αὐτὸν κανόνα δὲν ἀκολουθοῦν πολλοὶ ἄνθρωποι προκειμένου περὶ τῆς ψυχῆς. Εἰς τὴν ἐκτίμησίν των τὴν πρώτην θέσιν δίδουν εἰς ἄλλα πράγματα, καὶ ὄχι εἰς ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην ἡ ψυχή. Δι᾽ ὅλα σκέπτονται καὶ φροντίζουν καὶ μόνον τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν διάπλασιν τῆς ψυχῆς των παραμελοῦν.

Καὶ ὅμως ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ πολυτιμότερον ὅλων τῶν δώρων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Εἶναι πολυτιμοτέρα τοῦ σώματος, διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ ὁποίου καλῶς ποιοῦντες μεριμνῶμεν. Εἶναι πολυτιμοτέρα ὅλων τῶν εὐχαριστήσεων καὶ τῶν θησαυρῶν τῆς γῆς, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἄνθρωποι γενικῶς δεικνύουν μέγα ἐνδιαφέρον καὶ ζωηρὸν πόθον. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς, εἶπε: «Τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἢ τί θέλει δώσει ἄνθρωπος εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;».

Κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ψυχὴ βαρύνει εἰς τὴν πλάστιγγα περισσότερον ἀπὸ ὁλόκληρον τὸν κόσμον, μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς εὐχαριστήσεις του. Ὅθεν διὰ νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐνανθρωπήσῃ καὶ νὰ ὑποστῇ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ Σταυροῦ.

Ὑπῆρξάν ποτε δύο εὐτυχεῖς σύζυγοι, οἵτινες εἶχον ἓν χαριτωμένον παιδίον, τό ὁποῖον ἀμφότεροι ζωηρῶς ἠγάπων. Πυρκαϊὰ ἀκατάσχετος τοὺς ἐξήγειρε μίαν νύκτα ἐκ τοῦ ὕπνου, ἑκάτερος δὲ ἐν τῇ συγχύσει του ἔσπευσε νὰ σώσῃ ὅ,τι ἐθεώρει πολύτιμον, ὑποθέτων ὅτι ὁ ἕτερος ἐφρόντισε διὰ τὸ παιδίον. Ὅταν ἀσφαλεῖς συνηντήθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν καταστραφεῖσαν οἰκίαν, εἶπεν ὁ σύζυγος εἰς τὴν σύζυγόν του μετὰ προφανοῦς εὐχαριστήσεως: «Ἐξησφάλισα ὅλην τὴν εἰς μετρητὰ περιουσίαν μας». «Καὶ ἐγώ», εἶπεν ἡ σύζυγος μετὰ παρομοίας εὐχαριστήσεως, «ἔσωσα ὅλα τὰ πολύτιμα κοσμήματα». Αἴφνης ἡ μήτηρ ἔκραξεν ἀλλόφρων: «Τὸ παιδί;» «Τὸ παιδί;» ἐτραύλισε κατάπληκτος ὁ σύζυγος. Τὸ παιδίον λησμονηθὲν ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Τοιαύτην φρικώδη ἀπογοήτευσιν θὰ αἰσθανθοῦν, ὅταν ἐξυπνήσουν, ὅλοι ἐκεῖνοι, οἵτινες δι᾽ ὅλα σκέπτονται καὶ φροντίζουν καὶ μόνον τὴν ψυχήν των παραμελοῦν.

Βοστώνη.

Χ. Γ. Τόκας.